

SLOVENSKI NAROD

Izjaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inserati: do 30 peti 4 2 D, do 100 vrst 32 D 50 p, večji inserati peti vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D

Upravitelje: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Mislino in delajmo gospodarsko!

Volitve 8. februarja se sedaj komentirajo v prvi vrsti s političnega stališča. Po pravici zastopa nacionalni blok mnenje, da se ima na ta dan odločiti naša notranja usoda. Vsa znamenja tudi kažejo, da bodo opozicionarci doživeli strahovit udarec in da bo nacionalna koalicija pozvana „ludati dolga leta Jugoslavijo“. Volitve imajo torej prvovrsten političen smoter. Radi tega postavljajo skoro vse stranke take kandidate, ki pomenijo s političnega in strankarskega stališča pridobitev.

Politično stališče napram predstojnim volitvam pa ni edino merodavno. Rekli smo že, da doživijo po vsej verjetnosti opozicionarni blok strahovit udarec in da bodo Jugoslavijo vladale v bodočih letih nacionalne stranke. Radi tega sklepamo, da bo morala naša bodoča skupščina delovati aktivno, da se bo na podlagi trdne večine posvetila z vso resnostjo in marljivostjo številnim problemom, ki so deloma v zastanku, deloma pa na dnevnem redu našega notranjega upravnega, socialnega, zlasti pa gospodarskega življenja.

Toliko je že danes gotovo, da bodo na dnevnem redu bodoče narodne skupščine v prvi vrsti socialni in gospodarski ter pravni problemi in da se politično dosedanja državno-pravna vprašanja in prepričljivo definitivno na stran!

S tega vidika se morajo stranke nacionalnega bloka kar najresneje pripraviti na bodočo narodno skupščino, to pa s tem, da sestavljajo take kandidatne liste, ki jamčijo za inteligentno in v vseh aktualnih gospodarskih ter stvarnosocialnih in javnih problemih podkovano parlamentarno delegacijo. Te stranke se naj izogibajo kanli lažav, ki so s strankarskega stališča pridobitev in ki se znajo po javnih shodih ljubiško in premeteno zvijati po ljudskih željah in zabudah, poprimajo se naj raje mož, ki lahko s svojo inteligenco, moralno brezmadežnostjo in strokovno pripravljenostjo jamčijo za uspešno upravo in zakonodajno delo v vladah in v bodoči narodni skupščini.

Zmislj za efektivno, pozitivno parlamentarno delo v bodoči narodni skupščini preveva tudi dejansko nacionalni blok. Zlasti v Sloveniji je Samostojna Demokratska stranka kot nosilnica ideje pozitivne nacionalnosti in splošnega javnega napredka že zavzela gorjo označeno, nadvse koristno stališče, ter na pr. za Ljubljano postavila kandidata v okebi priznanega gospodarstvenika strokovnjaka, ki deluje v naši srednji gospodarsko politični instituciji, v trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani. Ta kandidatura pomeni kašpot dela, pomeni gospodarsko - političen program najboljši kakovosti! Slovenija in Ljubljana kot predstavnica gospodarske Slovenije naj v bodočem parlamentu dobi zagovornika, ki pozna vse njene gospodarske težave in stremiljenja!

Doveli je bilo izrecno političnega dela, pazimo enkrat tudi na gospodarsko. Dosedanje izkušnje učijo, da se država ni veliko brigala za naša gospodarska stremiljenja, da ni skrbela za domačo industrijo in trgovino ter zlasti za obrt tako, kakor velevaljo pravzaprav naši prvobitni gospodarski interesi. Saj mora tudi za našo državo veljati temeljno načelo napredka: da je namreč gnotno blagostanje kar najširših plasti naroda mogoče samo z visoko razvito industrijo, obrtno in trgovino ter vzporedno konsolidacijo in modernizacijo kmetijskega stanu! Zamenjavanje gospodarskih vprašanj od strani države pa so zakrivila deloma tudi gospodarski krogi sami, ki se niso brigali za parlament, za narodno skupščino in ki niso odpošiljali v odločilni forum našega notranjega življenja svoje zagovornike in zastopnike.

Slovenija in Ljubljana posebej ima sedaj priliko, da odpošlje v narodno skupščino moža, ki pozna kakor noben drug vse naše težnje, pa tudi težave in ki bo znal zaščititi naše gospodarsko pred sedanjim in ev. bodočo kritično fazo.

Stanovanjsko vprašanje na mrtvi točki.

Zahteve hišnih posestnikov za odpravo uredbe. — Protesti najemnikov.

— Beograd, 15. decembra. (Izvirno.) Včeraj dopoldne in popoldne so bila zborovanja zastopnikov najemnikov in hišnih posestnikov. Sestanka hišnih posestnikov v hotelu „Imperial“ se je udeležilo okoli 50 delegatov iz vseh važnejših mest in krajev države. Sestanek je otvoril predsednik Zveze hišnih posestnikov Milorad Marković. Razvila se je dolga in zelo temperamentna debata o uredbi, ki jo je izdelalo ministrstvo za socialno politiko glede podaljšanja stanovanjskega zakona do 1. maja 1925. To uredbo je ministrski svet v načelu sprejel z gotovimi spremembami, ki se tičejo formalne in materialne strani uredbe. Hišni posestniki so za to, da se najemnikom, ki nimajo mesečnih dohodkov do 3000 dinarjev, stanarine ne povišajo v občutni meri, toda drugi najemniki, ki pripadajo svobodnim poklicem in imajo znatne mesečne dohodke, se ima najemina percentualno povišati.

— Beograd, 15. dec. (Izv. Ob 12.30.) Danes dopoldne se je zglasila v min. predsedstvu deputacija hišnih posestnikov ter zaprosila za sprejem pri min. predsedniku. Deputacija je naprosila šefa vlade, da se ima uredba ministrstva za socialno politiko k stanovanjskemu zakonu razveljaviti. Obenem je dala deputacija vladi zagotovilo, da se uradnikom in manj sluznim slojem ne bodo stanarine povišale, zahtevala pa je gotove koncesije glede na emnin lokalov, pisarn in drugih uradov. Glede najemnine lokalov in pisarn zahtevajo hišni posestniki plačilo polnega najemninskega zneska v zlatu, glede najemnine, ki o plačjuje uradniki in siromnišni sloji, pa samo polovični znesek v zlatu.

— Beograd, 15. dec. (Izv.) Najemniki so sklicali veliko zborovanje, na katerem nameravajo protestirati proti zahtevam hišnih posestnikov, zlasti proti zahtevi, da se ima odpraviti na zadnji seji min. sveta sprejeta uredba k stanovanjskemu zakonu.

Politični dogodki v Beogradu.

Povišanje draginskih doklad s svečnikom. Vprašanje potrditve list. — Zbor samostojnih demokratov v Mačvi. — Nosilci list.

— Beograd, 15. decembra. (Izv. Ob 12.30.) Državni odbor je danes dopoldne nadaljeval svoje določeno delo v smislu volilnega zakona. Za mesto Beograd je določenih 45 volišč. Prihodnje dneve se določijo volišča v Dalmaciji. Določitev volišč v vseh volilnih okrožjih se končno objavi v „Službenih Novinah“, na kar teče rok za postavitev kandidatskih list.

Okoli božiča se le je seja finančnega odbora. Prvotne vesti, da je seja tega odbora sklicana za 10. uro danes dopoldne, so bile preurjenane.

Vlada predloži finančnemu odboru uredbo o draginskih dokladah svečnikom. Uredba je rezultat posvetovanj med vladnimi strankami. Prvotno je bilo določeno, da se svečnikom v Sloveniji priznajo draginske doklade III. draginskega razreda. Na intervencijo samostojnih demokratov pridejo svečniki Slovenije v II. draginski razred. Dobivali bodo mesečno 600 Din draginske doklade mesto 360 sedanje. Minister dr. Žerjav je opozoril na dejstvo, da so svečniki, osobito nižji kler in vpokojenci v slabem gnotnem položaju in da je treba skrbeti za izboljšanje njih položaja.

Volilna borba.

Enotnost radikalne stranke. — Volilni sporazum nacionalnega bloka. — Nadaljevanje razkola Spincič ne

— Beograd, 15. decembra. (Izv.) Z ozirom na volilno borbo je bila včerajšnja nedelja zelo živahna. Volilna borba nosi še vedno značaj intimnih strankarskih posvetovanj in zapuštnih sestankov, ki določajo srezke kandidate, oziroma sestavljajo kandidatne liste za volilna okrožja. Nekatere stranke so že sodiščno priglasi svoje liste.

V ministrskem predsedstvu so včeraj bile le kratke konference ministrskega predsednika z ministri dr. Sršićem, Božo Maksimovićem, Marko Trifkovićem in Veljo Vukičevićem. Gre še vedno za to, da radikalna stranka odbije vse zahrbtne napade in intrige, ki skušajo v stranki doseči razkol, oziroma nesoglasje. Glavne naskoke je radikalna stranka odbila. Delovanje Nastasa Petrovića sicer pažljivo zasledujejo, prevladuje pa povsod soglasnost, da Nastasa Petrović nikaor ne uspe s svojimi agitacijami. Neodvisni radikalni, ki se sedaj zbirajo okoli Nastasa Petrovića, so se včeraj sestali na kratko zborovanje ter sklenili, da se definitivno konstituirajo kot stranka. Pričakujejo le v Beograd prihoda Nastasa Petrovića, ki se sedaj nahaja v Skoplju, kjer je prevzel na svoje ime od vlade zaprto in

V politiki se bo treba preorijentirati! Od samopolitičnih vprašanj moramo kreniti h gospodarskemu delu in mišljenju. To delo in mišljenje je namreč temelj vsega javnega blagostanja in napredka!

V političnih krogih je nastalo vprašanje, ali imajo pristojna sodišča potrditi še sedaj predložene kandidatske liste. Mnenja so deljena.

Po poročilu iz Bjelovara je postavljen za nosilca samostojnodemokratske liste v bjelovarskokriževškem okraju Večeslav Wilder.

V selu Bogatišu v Mačvi je bil včeraj impozantan zbor samostojnih demokratov. Na zboru je govoril prosvetni minister Svetozar Pribičević, kateremu so v sprejodu prišli seljaki 8 km nasproti. Zbor je otvoril predsednik krajevne organizacije v Šabcu C. Popović. Govor Svetozara Pribičevića so zborovalci z navdušenjem in viharjem odobravanjem sprejeli. Za srezkega kandidata je določen na samostojnodemokratski listi Aleksa Vraji.

V ministrskem predsedstvu so bile danes dopoldne konference, katerih so se udeleževali ministri dr. Surmin, Dušan Trifunović, Boža Maksimović in drugi. Minister trgovine in industrije dr. Surmin je predložil ministrskemu predsedstvu predloge o trgovini s kokainom. To vprašanje pride v kratkem pri Društvo narodov na dnevni red.

Volilni sporazum nacionalnega bloka. — Volilni sporazum nacionalnega bloka v Davidovičevi stranki. — Dr. kandidira.

zapljenjeno turško tiskarno, ki je tiskala pritiščne liste in letake.

Pogajanja za volilni sporazum med radikali in samostojnimi demokrati povsod uspešno napredujejo. Posamezne organizacije iz vseh krajev soglašajo z glavnimi smernicami obeh strank in kjerkoli zapovedujejo splošni in lokalni interesi enotno fronto obeh strank, vse to dosega brez vsakih velikih in na hileleži. Tako je bil včeraj dosežen sporazum med radikali in samostojnimi demokrati za volilno okrožje Suhotica. Na skupni kandidatski listi se nahaja tudi univ. prof. subotičke pravne fakultete, samostojni demokrat dr. Ivo Filić.

Vse pozornosti vreden in zanimiv raztrojvalni proces se še vedno vrši v Davidovičevi demokratski stranki. Značilen je bil tudi včerajšnji sestanek zastopnikov širšega bloka. Na skupno konferenco so se po dolgem času zopet sestali dr. Korosec, Ljuba Davidović in delegata HRSS dr. Maček in Predavac. Sestanek je bil v demokratskem parlamentnem klubu. O sestanku je bil izdan kratek komuniké, ki veli, da so se dne 14. t. m. sestali zastopniki širšega bloka ter so se posvetovali o vseh nasilnih odredbah sedanje vladine manjšine, ki je prepovedala izhajanje turškega lista „Haka“ in zaprla tiskarno, v kateri se je list tiskal. Širši blok je razmotril dalje celokupno politično situacijo, ki je za stranke širšega bloka med narodom vrlo dobra, kakor to trdi izdani komuniké.

V Davidovičevi stranki se dan za dnem pojavljajo značilne zanimivosti. Ogromno senzacijo je vzbudil proglas Davidovičevega pristaša Miloša Savčiča, ki je izstopil iz njegove skupine. Vladini krogi naglašajo, da ta odločni korak Miloša Savčiča pomenja visoki aktivum za nacionalni blok in so sigurni, da je razkol v takozvanem „širšem bloku“ popoln. Davidović sam skuša danes Savčičev proglas omalovaževati in njega vtis zmanjšati ter podaja današnji „Politiki“ izjavo, ki naivno trdi, da je Savčič izstopil iz njegove skupine vsled bojazni, da ne propade pri volitvah ter da njegov proglas ne bo imel nikah posledice.

V Davidovičevi stranki vira ljuta borba za nosilstvo list. V kosovskem okrožju je bil oficijelno postavljen kot nosilec liste Jovo Magovčević. Tudi tu so se Davidovičevi razcepili in so postavili drugo listo z nosilecem Alekso Popovićem, učiteljem. Iste razmere vladajo tudi v Jagodini. Velik je razkol med Davidovičevimi demokrati v beogradskem volilnem okrožju. — Najbolj značilno pa je dejstvo, da se je starši voditelj istrskih Hrvatov, dr. Vekoslav Spincić odrekal kandidaturi na Davidovičevem programu za mesto Zareb. Na njegovo mesto stopa sedaj dr. Živko Petrić.

Minister dr. Ninčić v Parizu.

Poset kralja Aleksandra v Parizu. Pogajanja za poglobljenje francosko-jugoslovenskih stikov.

— Pariz, 15. decembra. (Izv.) Jugoslovanski minister zunanjih del dr. Ninčić je posetil ministrskega predsednika Herriota in imel z njim daljšo konferenco. Kakor poroča „Petit Parisien“, veljajo te konference predvsem pripravam za oficijelni poset jugoslovenskega kralja Aleksandra prihodnjemu smolad v Parizu. Nato se imajo nadaljevati pod Poincarejem začeta pogajanja v smislu čim nižjega sodelovanja obeh držav v evropski politiki. Ni nobenega dvoma, da bi se ta sporazum ne dosegel. Sporazum, sklenjen med Francijo in Jugoslavijo, bo samo logičen zaključek porodb, ki jih je Francija sklenila s Poljsko in Češkoslovaško, odnosno zaključek prijateljske porodb, ki jo je Jugoslavija sklenila z Italijo.

Pred stavko tipografov.

— Zagreb, 15. decembra. (Izv.) Včeraj dopoldne je bila v nekem kinematografu skupščina grafičnega delavstva, ki je bila prav dobro obiskana. Na tej skupščini je podal generalni tajnik Saveza grafičnih radnika in radnica Jugoslavije obširno poročilo o vseh dogodkih meznega gibanja in o dosedanjih rezultatih pogajanj z delodajalci v Osijeku.

Skupščina je soglasno odobrila njegovo stališče, da če mora priti do borbe, naj do nje pride. Kdaj ta borba nastane, tega se še ne more točno javiti. Do borbe pride lahko vsak trenutek!

Skupščina je odobrila dosedanje delovanje glavnega odbora in izrazila vodstvo zaupanja. Za slučaj, da ne pride med grafičnimi delavci in delodajalci do sporazuma, je pričakovati, da se ustavi celokupni tisk v Jugoslaviji. Na posebno vprašanje vašega dopisnika, če je možen sporazum, je generalni tajnik izjavil: „Z naše strani ni mogoče več popuščanje! Vse je odvisno od delodajalcev!“

RAZPUST NEODVISNE DELAVSKE STRANKE.

— Zagreb, 15. decembra. (Izv.) V zvezi s splošnim razpustom neodvisne delavske stranke Jugoslavije in z odredbami notranjega ministrstva, ukrepanjimi za razpust te stranke, je zagrebška policija v soboto zvečer izvedla množične hišne preiskave v stanovanjih uglednih članov zagrebške komunistične organizacije. Izvedena je bila tudi hišna preiskava v uredništvu strankinega glasila „Borba“, od koder so bile odnešene vse knjige. Sinoči je policija aretirala oblastnega strankinega tajnika Vladimirja Capića.

PROTESTNI SHOD RADI DOGODKOV NA UNIVERZAH

— Beograd, 15. decembra. (Izv.) V dvorani hotela „Slavija“ je bil včeraj dopoldne komunistično - blokaški

zbor, ki je protestiral radi znanih dogodkov na beogradski univerzi. Zbor je otvoril kot predsednik Davidovičev pristaš Stevo Dukana. Govorili so: republikanci, davidovičevci in komunisti. Sprejeta je bila resolucija, ki z ogorčenjem obsoja postopanje policije in zahteva, da se povzročitelji dogodkov strogo po zakonu kaznujejo.

KRIZA NEMŠKE VLADE.

— Berlin, 15. decembra. (Izv.) Kaker centum, tako se je začela tudi nemška ljudska stranka umikati mandatu za sestavo vlade. Naglašajo, da bi vlada, ki bi se opirala na aktivno podporo odnosno na nevtralnost socialnih demokratov, bila vedno v mučni situaciji, osobito v slučajih, ko bi se obravnavala politična ali davčna vprašanja.

— Pariz, 15. decembra. (Izv.) V politični javnosti je vzbudila pozornost vest, da je bil nemški poslanik von Hoersch nujno pozvan v Berlin, kamor je s njo odpotoval. Zatrjujejo, da je ta poziv v zvezi s tem, da bo poverjeno poslaniku Hoerschu vodstvo zunanjega ministrstva za slučaj, če prevzame vlado von Kardorff.

PRORAČUN ITALIJSKEGA VOJNEGA MINISTRSTVA.

— Rim, 14. decembra. (Izv.) Italijanska zbornica je sprejela proračun vojnega ministrstva s 231:13 glasovom.

Borzna poročila.

Dinar v Curihu 7.672

Ljubljanska borza.

LESNI TRG

Deske, 20, 25, 30 mm, moate, franco meja: denar 590, blago 610; plohi 50 mm, moate, franco meja: denar 590, blago 610; rešmeljni 30/60, 60/60, 35/70, 70/70, 40/80, 80/80, franco meja: denar 600, blago 610; hrastovi žel pragoivi, 250, 25X15, franco meja: denar 52; hrastovi frizi, 5, 6, 7, 8, 9, franco meja: denar 1450; bukova drva, 1 m dolžine, na pol suha, franco meja: denar 25; vagona: denar 25, blago 26, zaključek 25.

ZITNI TRG

Pšenica domača, franco Ljubljana: denar 420; pšenica bačka, par Ljubljana: blago 465; koruza nova, gar., par. Sk. Loka, januar, 2 vagona: denar 230, blago 235, zaključek 230; koruza nova, par. Sk. Loka, februar, 2 vagona: denar 240, blago 245, zaključek 240; koruza nova, umetno sušena, def., franko Ljubljana, dostavljena na dom: denar 230, blago 250; koruza nova, gar., franco slav. postaja: blago 185; fižol ribičan, čišč., b/n, franco Postojna: blago 505; fižol prepelčan, čišč., b/n, franco Postojna: blago 580; fižol mandalon, čišč., b/n, franco Postojna: blago 480; laneno seme, franco Ljubljana: denar 700; otrobi drobn, franco Ljubljana: blago 212.50; otrobi srednje debeli, franco Jarše: blago 240; jabolčna marmelada, blago 2400; krompir gorenjski, franco nakladna postaja, plačljivo pri prejemu: denar 133.

EFEKTI

2½% drž. renta za vojno škodo 125, 7% invest. posojilo 1. 1921 65, Celjska pos. 210, Ljubljanska kreditna banka 232, Prva hrv. šted. 885—895, Strojne tovarne in liv. 130—148, Split cement 1400—1420, 4½% kom. zad. dež. bke. 89.

Zagrebska borza.

Dne 13. dec. Sprejeto ob 13.

Devize: Curih 12.98—13.08, Praga 202—205, Pariz 360.50—365.50, Newyork 66.70—67.70, London 314.10—317.10 Trst 288—291, Dunaj 0.939—0.959. — Valute dolar 66—67.

Efekt: 7% invest. pos. 1921. 65—66, 2½% drž. rente za ratnu škodo 123—126, Ljubljanska kreditna 223—224, Centralna banka 29—30, Hrv. esk. bka. 109—110, Kred. tna banka Zgb. 109—110, Hipotek. bka. 59—60, Jugobanka 101—102, Prastredona 680—900, Slavenska banka 85—87, Eksploatacija 70—72.50, Sečerana. Ostjek 790—810 Isis d. d. 67, Nihag 48—50 Gutman 735—750 Slavski 210—220, Slavonija 66—67.50, Strojne tov. 180, Trboveljska 405—420, Vevče 80.

Inozemske borze.

— Curih 15. dec. Današnja borza: Beograd 7.675—7.775, Pariz 37.60—37.70, London 24—24.25, Newyork 516.20—516.60, Milan 22.25—22.29, Berlin 1.229—1.231, Praga 15.55—15.60, Dunaj 0.0075—0.0073. — Trst, 15. dec. Borza: London 108.90—109.05, Pariz 124.15—124.75, Newyork 23.19—23.22 Curih 449—450, Beograd 34.675—34.75, Dunaj 0.0325—0.0327, Praga 70—70.25.

Sestanek narodne radikalne stranke v Mariboru.

— Maribor, 15. dec. (Izv.) Včeraj je bil to sestanek narodno-radikalnih organizacij za mariborsko oblast. Sestanek se je vršil na rotovžu. Po daljši, mestoma zelo živahni debati so na sestanku sklenili, da radikalni postavijo za nosilca liste dr. Ravnika proti dr. Pivku. Dr. Ravnik sam si je izgovoril svobodo odločevanja. Na sestanku so določili še nekatere srezke kandidature. Splošno prepričanje v mariborskih nacionalnih krogih je, da pride končno do skupnega volilnega nastopa. Take direktive so tudi prišle iz Beograd od strani glavnega odbora narodnoradikalne stranke.

Spori med Jugoslavijo in Italijo poravnani.

— Rim, 14. decembra. (Izv.) Pred svojim odhodom v Pariz je jugoslovanski minister dr. Ninčič izjavil novinarjem, da je z italijanskim predsednikom Mussolinijem razpravljal o vseh vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu beneške konference. Izjavil je tudi, da so vsa ta vprašanja definitivno rešena v smislu obojestranskih interesov in želja. Kolikor je v rokah obeh vlad, ne pride med obema državama v bodočnosti do nikakih nesporazumov, ker sta se obe državi obvezali, da se izogibata vsaki možnosti nesoglasja. Obe vladi sta tudi sklenili, da se nikakor ne vmešavata v notranje zadeve Albanije, ker želita neodvisnost in svobodni razvoj te države.

— Beograd, 15. decembra. (Izv.) Oficijska poročila o razgovorih Mussolinija in dr. Ninčiča iz Rima potrjujejo, da je dosežen popoln sporazum glede rešitve italijansko-jugoslovanskih problemov, zlasti glede pristankov in železniške sistemizacije Reke in Zadra. Glede skritih interesov v Albaniji se varuje načelo spoštovanja neodvisnosti Albanije.

REVOLUCIONARNO GIBANJE V ALBANIJI.

— Beograd, 15. decembra. (Izv.) Po poročilih, ki prihajajo iz raznih obmejnih krajev, je položaj v Albaniji za vladu postal zelo kritičen. Revolucionarji, ki hočejo strmoglaviti sedanjo vladu in vzpostaviti prejšnjo Ahmed Zoga, pridobivajo na terenu. Nevarno je gibanje upornikov v okoliščini Skadra. Pri Lom kuli in pri Kukusu je prišlo do ostrega boja med uporniki in vladinimi četami. Proti vladi Fan Nollia so se pod vodstvom Gjonie uprli tudi Miriditi.

ODSTOP FRANCOSKE VLADE?

— Pariz, 14. decembra. (Izv.) V političnih krogih je razširjena vest, da je vlada sklenila odstopiti za slučaj, če se bolezni Herriota v kratkem ne izboljša. Odstop vlade pa ne bi sledil pred januarjem 1925. Na svojem povratku se je Chamberlain sestel s francoskim finančnim ministrom Clementom. Razpravljala sta o medzavestnih dolgovih.

PROGLASITEV SVETEGA LETA.

— Rim, 15. decembra. (Izv.) Včeraj je bila proglašena papeževa buča o svetem letu v štirih rimskih cerkvah. Popoldne so odprli sveta vrata in vzele iz njih skrinjo z dokumenti o zadnjem svetem letu, ki je bilo 1900.

„Svetnik.“

Pred kratkim smo dobili slovenski prevod svetovnoznane knjige, ki je med drugimi vplivala tudi na pokojnega dr. Tavčarja po njegovih izjavah v »Slovenski narod« 9. oktobra 1919. Pogazaro je bil umetnik, ki izraža take umetniške nazore, kakor jih je svoj čas izvedel P. Finžgar v Cankarjevih »Obiskih«. Ta skrbni, natančni opazovalec iz Zanellove šole spada v veristično strmo. Čas je ostal zvest romantičnim in krščanskim idejam lombardske filozofske šole. V »Malombrici«, ki se konča z umorom in samomorom, je ustvaril velike opise, nežno idilo, žive značaje. »Danile Cortis« je psihološki roman, v katerem se grešna ljubezen bori s čuvstvom dolžnosti. Po svojem krščanskem liberalizmu, po socialističnem in svetovljanskem mysticismu in osebno po svojih zahtevah, naj se katoličanstvo reformira, nalikuje Pogazaro (1842—1911) velikemu Tolstemu, ki je poleg drugih ruskih pisateljev vplival na Italijana. Razen »Pisnikov skrivnosti« je znana pred vsem trilogija »Mali stari svet«, »Mali sodobni svet« in »Svetnik«.

Svetnik je vdovec, ki je po viharjem posvetnem življenju stopil kot spokornik v samostan in opravila čudeže

Občni zbor „Kmetijske družbe za Slovenijo“.

Zmaga naprednih kmetov. — »Kmetijska družba« v naprednih rokah.

Danes se je vršil v veliki dvorani hotela »Union« redni občni zbor »Kmetijske družbe za Slovenijo« za poslovno leto 1923. Zbor je otvoril točno ob pol 12. došednji vladni upravitelj pri »Kmetijski družbi«, okrajni glavar dr. Fran Spilker-Muya. V kratkem otvoritvenem govoru je pozdravil delegate, opozoril jih na glavne bodbe naše »Kmetijske družbe«, ki naj se zopet povrne k stvarnemu delu in k notranjemu miru. — »Kmetijska družba« naj postane osrednja začetnica celokupnih interesov slovenskega kmetijstva in njega strokovni voditelj. Nato je upravitelj razložil delegatom način volitev ter dnevi, red, ki obsega samo eno točko: volitve odbora za poslovno leto 1923, ter ugotovil valed prisotnosti delegatov 218 podružnic sklepčnost. Po ugodnem govoru vladnega upravitelja je občni zbor enoglasno sklenil odposlati udanostno brojavko Nj. Vel. kralju Aleksandru. — Volitve so se nato vršile na dveh voliščih, v enem kotu za kranjske delegate, v drugem za štajerske. Pri prvem volišču je imenoval vladni upravitelj kot zaupnike in skrutinatore Ivana Pipana (Vižmarje), Antona Umanika (Senčur), Jaka Jana (Podhom) in Alojzija Jamnika (Ljubljana), pri drugem pa Ivana Ureka (Globočnik), Josipa Skoberneta (Dovsko), Ludovika Plavšaka (Sentjur) in Miha Brenčiča (Spulja).

Po kratkem skrutinju je zmagała na Kranjskem sledeča lista: predsednik Ivo

Sancin, oblatni referent za kmetijstvo: H. podpredsednik Ivan Pipan (Vižmarje); odborniki: Ivan Azman (Hrušica), Franc Hočevar (Struge), Martin Bajuk (Bošjakovo), Anton Meden (Begunje pri Cerkljici), Alojzij Pavla, oblatni referent za živinodržavstvo (Ljubljana), Lovro Petrovar (Ivanjovo), Ivan Remškar (Brezovica pri Ljubljani), Alfonz Mencinger (Bohinjska Bistrica), Boharav Skalicky, ravnatelj kmetijske šole (Grim) Ivo Urek (Globočnik). — Na štajerskem je zmagała lista I. podpredsednik prof. Evžen Jarca (Ljubljana), Izvoljeni so še sledeči odborniki: dr. Ivan Jančič (Sv. Peter v Savinjski dolini), Miha Brenčič (Spulja pri Ptuj), Miha Hrašnik (Bresnik pri Laškem), Alojzij Španik (Jarenina), Jakob Jan (Gorje), Robert Košar (Sv. Bolken), Martin Steblovec (Smartno); Koroska je dala odbornika Ivana Hribernika (Podraj, Prevalje). Za pregledniška sta bila izvoljena: Ivan Piber, žrnik (Senčur) in Andrej Rožkar (Oven). S temi volitvami se je ohranil pri »Kmetijski družbi« približno isti status kot je bil leta 1922. — Kranjska lista je zmagała s 118 : 72 glasov, štajerska pa z 77 : 57 glasovi. Upajamo, da pride sredi »Kmetijske družbe« notranja sloga in da se novoizvoljeni odbor poprime res stvarnega, samo strokovnemu kmetijstvu posvečenega dela.

Politične vesti.

Kalan zaključil lepi, v znamenju napredne sloge se vršili zaupniški zbor.

— Narodni socialisti in volitve. V veliki dvorani »Narodnega doma« je bil včeraj 14. t. m. dopolnjen in popoln zaupniški sestanek NSS. Udeležilo se ga je okoli 150 zaupnikov, ki so zastopali 67 krajevnih organizacij. Sestanek je vodil g. R. Juvan, ker je predsednik g. Ivan Deržič že za časa svojeraz bivanja v Pragi težko obel na vretju rebrne mreže. Delegati na kongresu češkoslovaške socialistične stranke, ki se je vršil pretekli teden v Brnu, so kratko poročali o svoji misli in o taktiki, ki jo naj vodi NSS v Jugoslaviji po navodilih češkoslovaških socialistov. Po daljši debati, ki je bila mestoma zelo živahna, je takozvani širši izvrševalni odbor stranke sklenil:

a) strankino načelstvo se pooblašča, da stoji v stiki z vodstvom SKS, se z njim pogaja za skupni volilni nastop obeh strank na deželi. Načelstvo je dolžno sklenjeni sporazum predložiti v nedeljo 21. t. m. o'jemnu izvrševalnemu odboru v odobrenje. b) strankinemu načelstvu se prepuste glade ljubljene popolnoma svobodne roke za pogajanja in razgovore z ostalimi strankami (tr) se načelstvo pooblašča, da vodi zredneno pogajanja in sklepa kompromise po svojem prevdanku.

Oficijski komuniké o včerašnjem sestanku NSS še ni setavljen, pač bo sestavljen tekom današnjega dneva. Iz gorenjih smernic je razvidno, da namestila NSS pri februarjskih volitvah nastopiti na kmetijsko skupno s SKS pod firmo »Kmetijsko-slovaške zveze«. Glede Maribora ima voditi vse razgovore s samostojnimi tamošnjimi podružnicami. Glede ljubljane stranka še ni gotova, kateri skupini se priklapi. V narodnosocialističnih krogih baje računajo, da si s tem volilnim kompromisom pribore I mandat.

— Boljševizem obsolen v smrt. Minister dr. Beneš se je izrazil naravnim poročevalcu »Neue Freie Presse« takole: Pri našem razgovoru z avstrijskim ministrom zunanjih del se težava vprašanja slohov niso pojavila. Skrajni v vseh političnih vprašanjih, ki se tičejo medsebojnih o'nošajev, smo popolnoma edini. Trčno sem prepričan, da se bo sanacija Avstrije posrečila in

delam za njo kakor doslej v Društvu narodov. Tudi zanaprej hočem v vzajemnem sporazumu pretresati posebne politične probleme med obema državama. Napram poročevalcu »Nenes Wiener Journal« se je dr. Beneš takole izrazil: Avstrija se nima samo sanirati, temveč mora postati tudi močna država. Boljševiško gibanje v Evropi je v težki krizi. Njegove akcije niso izjave sile, temveč slabosti. To so poslednji krči težko ranjenega organizma. V dveh letih se boljševizem v Evropi izživil. Razširjenje Male antante bi značilno cepljenje sil.

Julijska Krajina.

— Iz Trsta, 14. decembra. Jutri, 15. t. m., prispeja v naše mesto justni minister Ovičilo in minister za narodno gospodarstvo Nava s podtajnikom Benellitem. Ob 10.30 se izvrši slovesna otvoritev trgovskega vseučilišča ob navzočnosti obeh ministrov. Profesor Brunetti bo predaval o obrisih aeronavtičnega prava. Ob 14. si ogledata ministr pristanišče, nato poseti justni minister sodišče. Tudi trgovska zbornica sprejme oba ministra. Justni minister odpočije že zvečer v Rim, minister Nava pa se bo še pomudil v Trstu ter bo slišal razne zahteve, želje in pritožbe glede prometa. Drugi dan se položi temeljni kamen za zgradbo penzijskega fonda zavoda na zemljišču Oberdanove vojašnice.

— Pred poroto v Trstu je bila 21-letna delavka Alojzija Grgič iz Brli na Krasu radi detomora obsolna na 15-mesečni zapor, ki ga je pa že presedela s preiskovalnim zaporom.

— Starega zvestega Sokola so pokopali v Idriji. Iselj Gruden, nosilec in vrnok, ridniški puznik, je bil dolgo let Sokolski zastavonoša. Želel je biti v kroju na mrtvačnem odru; ker se pa ni moglo izpolniti, dočel je starost 71 let. Časten mu spomin!

— Škoda, ki jo je povzročil požar v poslojnj, kjer je nastanjen goriška pošta, se ceni na 20.000 lit. Poslopje je last zavodnega zavoda »Assicurazioni Generali«. Pošti je zgorelo mnogo starih pisnov, panirila in orečja. Gorica potrebuje poštne prostore, ki bi odgovarjali svojemu namenu.

— Predavanje o Voljnovici. V soboto zvečer je predaval na ljudskem vseučilišču v Trstu v ulici Catterij gosp. prof. Umberto Urbanaz iz Brani o jugoslovanskem pesniku Ivo Voljnovicu. Prof. Urbanaz se marljivo havi z jugoslovansko literaturo in piše in predava o njej zelo zanimivo.

— Velika lovška nastava Julijske Krajin se pripravlja. Včista se bo prihodnje leto, dala se pa že sedaj pridno za njo. Povabljeni so na sedelovanje tudi ljubitelji lova iz Vidma in z Reke. Sodelovali bodo tudi jugoslovanski lovci.

— Ni denarji! Kmetovalci v idrijskem okraju in okoli Nemškega Rata so letos mnogo trčili vsled toče, ki je napravila veliko škodo. Preselence dr. Besednjak se je obrazil do vlade za pomoč kmetovalcem. Dobil je sedaj odgovor, da je bila škoda pregledana, na se je dogajalo, da ni tako velika, da bi se morala dati za njo pomoč pri zadetih, na tudi ni denarja, lahko bi se izbrislala ali zmanjšala bila davčina. Kmetovalci se bodo sedaj pobirali za to, da bi se jim kaj popustilo pri davkih. Ali bo kaj uspeha?

— Smrtina kosa. V Gorici je umrl g. Anton Jerkič, fotograf znan po vsaj desetih kot vedel mestni Slovenec, prijeten družabnik in dober lovec. Smrt ga je obšla v goritem snatoriju, starega 58 let. Naj počiva v miru!

Po slovenskem svetu.

— Slovaško-židovski skit. Te dni bo zapustil Ljubljano židov iz Rudičke (Kleinbrunzen) Božidar Dobruček. Njegov oče je bil po rodu Slovak iz Močevcev. Ker so ga Madžari pregnali, je bil primoran, da je zapustil slovaško deželo ter odšel v Rodžij k srbskim u župniku - rodoljubu H. Simšu, pri katerem se je pripravil za službo ljubljano-srbskega propovednika. Popolnoma se je vžil v ljubljanske razmere, podobne slovaškim odnošajem, postal je srbski pisatelj in vzgajal svojo družino v slovaškem duhu, sam ves prenehan od Kolarijeve »Slove hčrca«. Umrl je kakor arhidijakon v Vojereh (Hohezevce), ko je nekak osvojitvev svoje slovaške domovine. Njegov

sin Božidar je kmalu postal ljubljene srbskega naroda in po padcu nemškega cesarstva je bil odličan član »Luziško-srbske narodne zveze«, ki je delovala za boljšo bodočnost srbskega naroda po svojih zastopnikih na mirovni konferenci. V svojem uradu je bil pravičen, a odločen pravokolnik srbskega jezika. Zaradi svoje zagovornosti je bil član tudi med pošteniimi Nemci. Zdal se bo vrniti v domovino svojo očeta. Bratislava bo njegovo področje. Budišinsko bo izgubilo v njem narodnozavednega duhovnika, a srbska Lužica izdatnega javnega delavca. Škoda, da zapusti Lužico, ki potrebuje moža njegovih zmoglosti kakor sol!

Petrolej v svetovni politiki.

O važnosti petroleja za svetovno gospodarstvo ni treba zgubljati besedi. Boj zanj stoji v ospredju ne samo gospodarskih, temveč predvsem političnih teženj veseli. Za antanto samo je petrolej zelo kočljiva točka, ker se tu križajo posamezni interesi in vodijo do večnih sporov.

Vprašanje Mosula je tudi predvsem petrolejsko. Istotako je igral na konferenci v Genui petrolej največjo vlogo.

Tudi nad popolnoma neodvisnimi, a gospodarsko šibkejšimi državami si je zagovarjala antanta že popolno oblast v tej produkciji.

Dasi je začela Amerika voditi petrolejsko politiko šele po vojni, kontrolira danes 71% svetovne produkcije. To ji pa ne zadostja. Njena ogromna uporaba, ki je dvajsetkrat večja od angleške in še vedno raste, jo sili na ekspanzivna pota. Zlasti ker mora že sedaj kriti ¼ svoje potrebe s tujim petrolejem in obstoja mnenje, da bodo ameriški zakladi v tridesetih letih izčrpani.

Kajpak zadeva pri tem na odpor Anglije, ki je še l. 1918 skupno z nizozemskim Shell koncernom kontrolirala 56% svetovne produkcije. Za tem pa se je konkurenca z Ameriko znano ojačala.

Angleški vpliv prevladuje v Venezueli in Argentini, kamor pa tudi še sili Amerika.

Tudi v nizozemski Indiji se je bil ljut boj med njima.

V Mezopotamiji si je zasigurala moč Anglija, odstopila pa je Francija ¼ produkcije, potem ko sta si pogodbeno razdelili Romunijo.

Nemčija, katere glavna težnja je bila Mezopotamija in Romunija, je iz te svetovne tekme izključena.

Perzijska sta si l. 1907 razdelili Anglija in Rusija. Po vojni se je oglašala ameriška Standard Oil Co. in zahtevala od perzijske vlade koncesije, ki jih je imela preje Rusija. Parlament privoli. Anglija protestira. Zastonj!

Velikanske vrelce imata Romunija in Poljska. V obeh državah se je čutil preje nemški in avstrijski vpliv. Zdal francosko-angleški. Nazadovanje produkcije.

Istotako v Rusiji, ki ima tudi ogromna petrolejska bogastva. Samo v Baku je bilo pred vojno investiranih 350 milj. rubljev. Prevladoval je francosko nizozemski kapital. Boljševiki so nacionalizirali, pa ne gre naprej brez tujega kapitala. Sovjeti pa se ne morejo odločiti, kateri koncern naj se pri tegne, da ne bi dobil kdo premoči...

Celotna produkcija je popolnoma v rokah velikanskih družb. Pri nobenem produktu sličnega pomena ni bila nevarnost svetovnega monopola tako blizu in pri nobenem produktu ni bila vsa moč v tako malo rokah kakor tu. Zlasti, ker je ves proces: pridobivanje sirovine, predelava, trgovina, transport (da, celo detajlna trgovina) domena velekapitala.

V zvezi s petrolejem se imenuje največkrat Standard Oil Co. Njen ustanovitelj je znani Rockefeller. Dasi ima ta družba v Ameriki sami...

s pokladanjem rok na bo'nike. To stran »Svetnika« človek nehoti primerja z letošnjim romanom znanega Švicarja C. F. Ramuja (La Guérison des Maladies), pri katerem se končno gosposka vzemirji sprico takega ravnanja in jame prizadete zasledovati. Tudi Pogazarov Benedetto zaleti v sebi poklic, naj propoveduje. Iz samote, kamor ga hodi obiskovati množice, odide v Rim in se po čudnem naključju sestane s papežem, ki bi bil pripravil izvesti Benedettove predloge, pa je preselil in pristan in tudi ne ve, kako bi velika večina duhovstva in verništa sprejela novotarije.

V cerkvi naj se ne razpravlja o kmetijskih hranilnicah in katoliških bankah, o pravničnih volitvah in podporah onega tiska, ki tako mofodati zaslužil ime katoliški. Tako zveni eden Pogazarovih naukov. Ko vprašajo Benedetto, ali se je mogoče zveličati brez vere v osebnega Boga, nič ne odgovori. Kajti niemu je Bog najvišji, urejajoči razum, ki notranje ureja tok in razvoj stvari, to je zakon. Pogazarar si je namreč usvojil Darwinovo descendenčno teorijo, zato je »Svetnik« prišel na indeks (1906). Njemu Cerkev ni samo hierarhija, marveč vsak človek. Glavno je pošteno življenje. »Ostistite vero za odrasle, ki ne preneso

otroške hrane« (320). »Dajte, da bo ljudstvo udeleženo pri volitvah škofov, s tem izbratete može, ki jih ljudstvo ljubi in spoštuje, in škofje naj se mešajo med ljudstvo ne samo zato, da hočijo slozi slovoloke in sprejemajo pozdrave množice zvonov, temveč da spoznaajo množice...« (237). »Vsi klerikali... vsi oni verni može, ki danes nasprotujejo naprednemu katoličanstvu, bi bili dali križati Krista v dohri veri, v Moizesovem imenu« (239). Toda vsakdo naj si sam prečita te pretehtane ideje. Mi se hočemo zadovoljiti z nekaterimi omnjamimi glade prevoda, ki se v slovašnem dokaj gladko bere, zlasti proti koncu.

Ženski samostaniki na slovaškem se pomanjšujejo z obrazilom »ca, n. pr. stvarca« (ne: stvarica, str. 13, lučca (22). Dvojina nju (202) se v slovaški več ne navaja, zato se piše njū. On se rabi večkrat po nepotrebnem, celo tedaj, kadar ga izvirnik opušča: Storitve vse, kar on želi (317) = fate tutto quello che desidera. Povratni zaimek se ne sme izročati pri gladih konati, pričeti, šteti, n. pr. Miromi se šteje med razborite glave (51). Fmaka je z defektnim: tresoč se (16), smehljat se (131). Načelje se glasi: O'trovhar se je poročil z Lrilo; drugače, kar mirati na drhovna ali na maritratna uradnika: Potlej nju je poročil graški

pater (Prešeren). Svojljni zaimek se zlasti pri telesnih delih nadomešča z datanim osebnim: Stiskal je njeve roke (293), holje: Stiskal ji je roke. Obrazilo ov se priklja zgoli oseham in drevju, zato je nānak: Lac d'amour-ove vode (16), kunejeve svetilnice (26), plodova lučnja (50), edina prav je: glas Aniena (122) itd. Tudi pri dveh osebnih imenih ne kaže rabiti ov, torej: smrt dona Josipa (12). Neslovenske je sklanjati samo del imena: don Josipu Flores. Včas je prevajalec pravo pogodil: Evo je donne Rosetto (235). Pogosto bi bilo bolje tuja imena kar osloveniti, n. pr. Sv. Peter v Vezeh (Sv. P. in Vincoli, nanek tiskano: in Vincoli, 292), kakor je Pastuškin storil s Pekečcem (Infermoli, 189).

Pisatelji naj bi si šteli v etično dolžnost, da bi nazili na narodni značaj jezika in rabili pristne domače izraze, ki jih razume čim večje število Slovanov. »Zugati« (121) je ozek slovenizem iz nem. scheuchen, zakai ne bi dejal »nretiti, pa bi te razumel vsak Južni Slovan, ali »grogziti«, in bi te razumel še Čeh? Tako je tudi »roglufati« (ital. gaglio) nepotrežno, ker imamo »slenariti« (16). O'ala (it. occhio, 46), slov. o'čniki; krogati (n. Kring, 194) = karati, očevati, zmigati; štor (bav. Storch) = čaj (35); pogosto berem »hio«

(bav. Hieb) za trenotek; ubogati (iz nem. folgen) = slušati, vdati se, ukloniti se, pokoriti se; reva reven (n. Reue); boren, beden, jaden, ubog, siromasen itd. Cilj (42) = smoter, namen. Uropati (79): igrati. Kmalu = skoraj, hitro, brž itd. Komaj (n. kaum) = jedva, stoprav, toliko da. Klavrn (133) = otožen, nobit, poparjen itd. Pečati se (ital. 182) = baviti se, Razpečavati novice: trositi, širiti, Plahla (281) = po-njava. To bi znalo biti (221) = bi utegnoli, bi morlo biti. Štrēna = prēdeno, motovilka. Ako pa je ta izraz v rečenici »mu zmešalo štrēne« (213), se sme reči: mu že pokazejo, mu dajo kropo (popra), kar se morda še bolje strinja z originalom: dare il torcibudello. Prečesto sem naletel na mulo, slovaški mezeg pa je prikraščen.

Beseda je mnogokdaj slovaška, rahljena je po tujem načinu. Zapopasti (32) = vschovati. Odgovarjati pri stvareh = ustrezati, strinjati se, ujemati se, skladati se itd. Upravno polje (203) = uprava, upravna stroka. Njegov zvesti (317) = ni, pristaja. Ima se vršiti (73) = naj bi se vršilo, mora se vršiti. Mesto Petra (212) = namesto P. Zb'iti si v glavo (210) = vteptati si... Glejajo spoštljivi (221) = spoštljivo. K Bogu ne znam moliti (301), simpatije k verskim nazorom (239) = do, z. Za-

Razvoj draginje.

Draginja ni nastala za časa vojne samo v vojujočih se državah, temveč tudi v heutralnih. Kako se je draginja začela, o tem so mnenja različna. Francozi na primer dolžijo državo, da je dala prvi povod k podraženju na ta način, da je začela brez vsakega povoda, začela boljše plačevati vojne dobavitelje, da jih podžiga k produkciji in ti pa radi tega svoje uradnike in delavce. Tako se je začela draginja, ki še danes ne more ponehati. Krivdo za padec francoske franka pripisujejo Francozi predvsem bivšemu ministru za oboroženje Albertu Thomasu.

Ce vzamemo za splošno podlago cen v l. 1914 število 100 (takozvane index numbers), potem dobimo za Francijo po Statistique Générale de la France za l. 1916 število 200, aprila 1920 je bil dosežen višek 600, do konca 1921 je šlo nazaj na 350, a sedaj spet naraslo na 500, ali z drugimi besedami povedano, je danes v Franciji življenje povprečno petkrat dražje kot pred vojno. Vendar se pa v Franciji lances menda naiceneje živi v vsej Evropi.

Od 1913 do 1918 so se indekse številke dvignile od 9,21 na 18,71 v Združenih državah (po Bradstreetu), od 100 na 225 v Veliki Britaniji (po Economistu), od 126 do 515 v Italiji (po profesorju Bachi), od 114 na 447 v Holandiji (po statističnem uradu), od 116 na 339 na Švedskem (po Svensk Finanz Tidning), od 132 na 259 na Japonskem (po Japonski narodni banki).

Ta dvig cen je bil v vesoljem svetu neizbegljiva posledica prehoda od mirovnega na vojno gospodarstvo. Vojskujoči se in celo nevtralnici so mo-

rali v nekaj mesecih naglo izpremeniti svojo proizvodnjo tako, da so mogli zadostiti potrebam aprovizacije in oboroževanja milijonov ljudi, ki so bili iztrgani iz svojega mirovnega dela in se posvetili izključno vojni. Gotove produkcije so nenadoma silovito narastle, stare tovarne spravljene v tek in nove sezidane.

Res, da bi bile lahko vojujoče države zahtevale od ne mobiliziranih oseb brezplačno delo, kakor so od mobiliziranih zahtevali brezplačno vojaško službo. Toda povsod so bile dobave s strani nemobilizirancev težko izvedljive. Mesto da bi zahtevale zase del njih časa, ali vsaj del njih denarja, so vojujoče države celo plačevale vse, kar so dobivale od njih.

Ce bi bile vojujoče države iskale denarja za vojno samo potom posojil in davkov, bi gotovo ne bile mogle vzdržati vojne delj kot nekoliko tednov, kot so prorokovali gotovi trgovlavi gospodarski specialisti. Ko so države videle, da bo nenadoma zmanjkalo denarja in da ni prav nobene možnosti, si ga zakonitim putem preskrbeti, so sklenile druga za drugo, tiskati velikanse množine bankovcev in z njimi plačevati vojne izdatke.

Tako so pa pričele cene rasti in kupna vrednost denarja padati.

Vojujoče države je torej rešila inflacija. Uspešnost dinamičnih denarnih metod, ki so razširile cirkulacijo in dvignile cene, je rešila problem, pred katerim so običajne statistične metode, ki so razlagale nespremenljivost cirkulacije in cen.

se jih je vrisalo okrog 80 in se uče mladinskega petja, klavirja in violine. Da se glasbena šola tako lepo razvija, je predvsem zasloga produkcijskega golencev ob zaključku lanskega šolskega leta, ki se je izvršila v splošno zadovoljnost staršev, golencev ter prisotnega občinstva.

— E. R. Burroughs: Tarzanove živali. prevedel — 2. Splošna knjižnica št. 48. V Ljubljani 1924. Založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Strani 247. Cena broš. Din 30. vez. Din 36. — Tarzanove živali je v seriji Trzanovih povesti III. knjiga. Kakor dosedanj obo knjigi je tudi ta samostojen roman zase, le glavne osebe so ostale iste, Tarzan, njegova žena Jane in od protistranke intriganta Rokov in Pavlovic. Tretja knjiga »Tarzanove živali« poveda Tarzana in Jane vsled peklenjskih zavratnosti Rokova po ločenih potih zopet nazaj v pragozde Afrike. Golega in nagega izpostavlja Tarzana njegovi sovražniki na samotni otok na zapadni obali Afrike. Tarzan se zivi kmaht v džungelsko življenje, odloži civilizacijo, v silo si postavi divje zveri džungle za verne tovaršice in se preseli z njimi na priborjenem čolnu na celino. S svoj skupino zveri, ki povsod in vsakomur vzbujajo strah in grozo, zasleduje roparje svojega malega sinčka in svoje Jane po džungelski divjini. Sheeta, prebrisani leopard vdira sam v vasi črncev, ko je Tarzan v opasnosti. Akut, orjaška opica zahrumi s svojimi kosmatimi tovariši, vsi ščitijo s svojimi telci, spremljani in vodeni od prijateljskega Mugambija, poglavarja črnkega plemena Tarzana v njegovih smrtonosnih in predznih podjetjih. Tudi tretja knjiga »Tarzanove živali« je polna napetega dejanja, nepričakovanih drznih položajev, prelestnih splov grozotno divjega afriškega pragozda in njegovih orjaških zveri in originalnih domislekov, ki se vrstijo pred bralcem, kakor kinematografske slike. Za bralca, ki išče zabave, razvedrila in ožvilenje svoje fantazije, je to berilo kaj močno hvaležno: saj je ne bo mogel odložiti iz roke če začne čitati, dokler ne okusi vso napeto prelest do konca. Knjiga je okusno opremljena in stane 30 dinarjev in vezana 36 Dinarjev. — Naroča se pri založnici Zvezni knjizarni v Ljubljani in v vseh drugih knjizarnah.

— Decembarski broj »Jadranske Straze« posvečen je našoj kopneni vojski, kako to ova naša pomorsko odobravnena revija redovno čini da se oduži našoj vojski koliko radi njene vloge u oslobodjenju i obrani našeg Jadrana, toliko radi velike pažnje koju i danas mmošt uvaženi vojni faktori i vojne jedinice ukazuju Jadranskoj Strazi. Članci su ovi: S. Alfrevič: Našoj vojski. S. Knežević: Kakovi su bili? L. Vitez Lovrić: Naši dobrovoljci u prošlom ratu. A. Kovač: Velikina srpskog vojnika. Dr. Lj. Pivko: Stranica iz povijesti rušenja Austro-Ugarske. Iz naše ratne mornarice. S. Knežević: Jedan herojski puka. S. Alfrevič: Prosvetitelj rad u vojski. Pored ovog, dorosi ovaj broj iscrpiv izvještaj sa prvog sastanka delegata Glavnih Odbora J. S. u Zagrebu, na koji naročito skrećemo pažnju čitatelja i prijatelja akcije, te izvještaj slavlja J. S. u Americi, itd. Od fotografskih reprodukcija spominjemo uspješno snimku Pokrovitelja J. S. prestolonaslednika Petra, mnogo slika iz kopnenene vojničkog i dobrovoljačkog života, o boravku američkog admirala Andrews na našem primorju, osim toga portreti dr. Pivka, Luje Lovrića, Ante Kovača i puka Kneževića, o krsnoj slavlj ratne mornarice u Gružu i Boki itd. Ukupno 33 slike. Ovim brojem Jadranske Straze završava drugu godinu izlaza, a prilaže mu se sadržaj cijelog godišnjaka. U narednoj godini pretpiata ostaje lista, a redakcija obećava da će list nastojati tehnički i sadržajno usavršiti. Preporuča se agitacija za ovu patriotsku i korisnu smotru, da bi to redakcija mogla da izvede.

— Popoldanska mladinska predstava med tednom. V petek, dne 19. tm. popoldne ob 3. se uprizaro v drami Milčinskega narodna pravljica »Mogočni prstan« kot dijaška in mladinska predstava pri zelo znižanih cenah. Stariše opozarjamo na to predstavo.

— Zdenka Zikova in Marij Šimenc, gozta v ljubljanski operi. V nedeljo 21. tm. gostujeta v naši operi priljubljena pevca gđ. Zdenka Zikova in Marij Šimenc in sicer v operi Tosca. Brezdvornno sta oba umetnika-pevca ravno v tej izredno priljubljeni operi v resnici na višku svoje umetnosti. Predstava se vrši kot izven. — V torek 23. tm. pa gostujeta v Pivkovi dami. Predprodaja vstopnic pri operni blaginji. Cene običajne operne.

— Amar-Hindemithov komorni kvartet si je pridobil v poslednjih 4 letih brez dvoma prvenstvo cele srednje Evrope na polju komorne glasbe. Vsi širše umetniki so največji predstavniki in prvorbitelji za nove smeri moderne glasbe. Svojo umetnost izjavljajo štirim starim italijanskim instrumentom, ki se odlikujejo po izredni milini in toploti glasu. Kvartet se odlikuje po dovršeni tehniki, sigurnosti in intonaciji in naravnost že baleslovni interpretaciji. Kjerkoli kvartet nastopi, povsod je tako občinstvo, kakor tudi kritika, absolutno na njegovi strani. Vstopnice v Matični knjižarni. Koncert v petek 19. decembra.

— Prosvetno življenje v Kočevju. Iz Kočevja nam poročajo: Leta 1921 ustanovljeno »Glasbeno društvo« se vedno bolj razvija. Vsako leto nam priredi več koncertov narodnih in umetnih pesmi. Letošnji pomladanski koncert je pokazal, da se zaveda pevski zbor svoje vzvišene naloge in siredi v pravem pomenu besede po umetniških ciljih. To je poudarjal o takratnem izvajanju pevskih točk prisoten glasbeni strokovnjak iz Ljubljane. Dne 6. t. m. se je pevski zbor Glasbenega društva zopet predstavil občinstvu. Izvajal je precizno 16 jugoslovenskih narodnih in umetnih pesmi v splošno zadovoljnost. Vsaki posamični skladbi je vili to, kar zahteva skladatelj. Zbor se je vživl v skladbo, dokazujoč, da je razume in obvlada. Pohvalno je omeniti njegovo discipliniranost, njegov miran, samozavesten nastop, skratka, da zbor siedi takirki. Za svoja dovršena izvajanja je žel pevski zbor obilo zaslužene pohvale in splošno priznanje. Udeležba koncerta je bila zelo dobra, kar priča, da je Glasbeno društvo priljubljeno in ga cenit tako slovensko, kakor tudi nemško občinstvo. Pevskemu zboru klčemo: Le tako naprej, da dovršiš naloge, ki se je dobro zavedaš! Uspeh ti je zagotovljen! Poleg pevškega zbora ima kočevsko Glasbeno društvo tudi lepo urejeno glasbeno šolo s večimi učitelji. Število raste od leta do leta. Letos

Kako se osvoji moža????

Vsi Vi, ki Vas zanima rešitev tega problema, ogledajte si prekrasni film:

Žena vsakega

Elegantna drama moderne žene v 6. dejanjih. Glavno vlogo igra naša ljubna znanka iz vefilma „KRALJICA SUŽNJEV“ dražestna

„MARIA CORDA“

ki nas s svojo naravno igro ter prekrasnimi najnovejšimi toaletami popolnoma osvoji. — Razkošna režija v rokah slovitega režiserja ALEXANDRA CORDE.

Predstave ob: 4., 5., 7., 9.

Pri vseh predstavah svira neskrajšani umetniški orkester.

Ta velezanimivi film Vam prinaša

15., 16. in 17. decembra

ELITNI KINO MATICA

(Vozišč kino v Ljubljani) 7649

Prosveta.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA:
Začetek ob 20. zvečer.

Ponedeljek, 15. decembra: »Sumljiva oseba.« Red B.

Torek, 16. decembra: Zaprtó.

Sreda, 17. decembra: »Zora, dan, noč.« A. Cetrtak, 18. decembra: »Veronika Deseniška.« Red E.

Petek, 19. decembra: Ob 15. uri popoldne »Mogočni prstan«. Mladinska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Sobota, 20. decembra: »Magda«, premijera izvirne drame. Red D.

Nedelja, 21. decembra: Ob 15. popoldne »Pri Hrastovih«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ob 20. zvečer »Veronika Deseniška«. Izv.

Ponedeljek, 22. decembra: »Sumljiva oseba.« Red F.

OPERA:
Začetek ob pol 20. zvečer.

Ponedeljek, 15. decembra: Zaprtó.

Torek, 16. decembra: »Lopudska sirotica«; slavnostna predstava na predvečer rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Red C.

Sreda, 17. decembra: »Netopir«. Red F. Cetrtak, 18. decembra: »Jenufa«. Red D.

Petek, 19. decembra: Zaprtó.

Sobota, 20. decembra: »Rigoletto«. Red A.

Nedelja, 21. decembra: Ob 20. uri zvečer: »Tosca«. Gostovanje Zdenke Zikove in Marija Šimence. Izven.

Ponedeljek, 22. decembra: Zaprtó.

Torek, 23. decembra: »Pikova dama«. Gostovanje Zdenke Zikove in Marija Šimence. Red B.

— Slavnostna operna predstava.

Danes v torek, dne 16. decembra vrši se v opernem gledališču slavnostna predstava na predvečer rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Pri tej priliki se poje izvirna Vilharjeva opera Lupuska sirotica za red C.

Vatikan?

— IV. muzikalno predavanje. Včeraj se je vršilo v Filharmonični dvorani pod naslovom »Glasba Čehove IV. muzikalno pred-

čudena je. videti Di Leynla (295) = ker vidi. Uživati sloves (283) = imeti, zakapricirati se za koga (283) = zatelehati se v; posluševati se za »servisir ali za predere« = rabiti, uporabljati.

Nerodno zvené taki-le stavki: Poslušaj z očmi, uprtimi v tla (296) = poslušaj gledaje v tla, ali kaj sličnega. Pri prestavljanju je pač treba večkrat pomisliti, kako bi jo zavil brez izvirnika. Da je Pastuškin zmožen prav lepo pisati, je dokazal s »Petrom Kupljenikom«, o katerem morda še izpregovorimo.

Nadaljnjih svojih opomb počem izkoristiti, ker citati zavzemajo preveč prostora. Dodam samo to, da bi bilo vredno upoštevati razliko med »celi« in »vese«, ki se v »Svetniku« navadno zamenjavata: hleb kruha, črez pol prezan, je ves, cel pa ne; raztrgano novčanič ti v banki brez odbitka zamenjajo, če je vsa, tudi če ni cela. Glasol deti je dvojen: denem = položim; dobro mi deje ali de = stori (189). Namestu »dogodilja« rabimo »dogodek« (132). Grem dalje (135) = grem naprej. Prislov načina stoji v trdilnem stavku pred glagolom: Oba sta se nekaj sekund molče gledala (255). Za ital. »tema« (205) bi dejal snov, prečmet (ne: osnova).

Dr. A. Š.

se je posebno za delovanje skuplanskega znanstvenega društva in za uspeh raziskovanj o zgodovinskih spominih Južne Srbije. Ob 412. so začeli gostje odhajati. Pred mitropolitovo palačo se je zbrala številna množica, ki je viharno pozdravljala kralja in kraljico. Opoldne se je odpravil kralj z avtomobilom v cerkev sv. Spasa, kjer ga je sprejel mitropolit Varnava. Tu je opravil molitev in poklonil večjo vsoto za cerkev. Po tem je posetil in si ogledal sultan Muratovo mošejo, kjer ga je sprejel mufti. Po kosilu sta se odpravila kralj in kraljica z generalom Hadžićem in J. Damjanovićem v okolico Skoplja do Katlanova, kjer si je hotel kralj ogledati izsuševanje kalkanovskega močvirja. Od tu se je odpravila kraljeva dvojica v Veles. Ljudstvo ji je prirejalo povsod navdušene ovacije. V nedeljo je podaril kralj skopljskim sirotam 25.000 Din, obenem pa je poslal v Dom sirot za vsako dete posebno darilo. Ponoči se je odpravila kraljeva dvojica v Bitoli.

Sokolstvo

Telovadna akademija šišenskega škola.

Včeraj v nedeljo je nastopilo Sokolsko društvo iz Šiške s telovadno akademijo pred javnost, da prikaže sadove svojega dela. Akademiji, ki se je vršila v Narodnem domu, je prisostvovalo izredno mnogo občinstva. Prireditelj je prisostvoval tudi starosta JSS br. Engelbert Gangl. — Akademija je uspešna silajna, tako v materialnem kakor v moralnem oziru, kar je predvsem zasloga br. Černeta in br. dr. Murnika. Černe, ki je učenec Murnikove šole, je s svojo aktivnostjo in neumornim delovanjem dvignil Sokolsko društvo v Šiški na nivo, kakršnega ne dosega nobeno izvenljubljansko društvo. Šiška si je z njim pridobila spretnega in talentiranega voja, ki ji je v čast in ponos.

Program prireditve je bil zelo obširen. Poleg pevskih točk, ki sta jih izvajala g. Berlot in g. Burja v splošno zadovoljstvo, so gledalce naravnost trpajala telovadna izvajanja. Prva točka na programu telovadbe je bil nastop moške in ženske dece s skupnimi prostimi vajami, ki jih je sestavil br. Černe. Deca je vzorno izvajala lepo skomponirane vaje, od katerih je bila zlasti izrazita tretja. Nato je 6 članov na diktat izvajalo tekmovalne proste vaje, predpisane za medletno tekmo l. 1925. Nastop šestorice je bil vobče dovršen in popoln. Moški naraščaj je nastopil z efektivni skupinami, nakar je sledil nastop članstva na bradlji. Izvajanja na bradlji so bila mestoma neslurna. Naslednja točka je bila nova kompozicija br. Černeta — telovadna etida na Dvočakov »Humoresko«. Z nenavadno gracijo in eleganco ter popolno harmonijo je ženski naraščaj izvajal to težko kompozicijo. Občinstvo ni štedilo z aplavzom. Se večjo pozornost pa je vzbudil nastop moškega naraščaja, 7 po številu, ki je izvajal telovadno kompozicijo na pesem »Sto čutiš, Srbije tužni?«. Silajno uspešna kompozicija br. Černeta, ki simbolizno izraža vso globoko tragedijo Jenkove pesmi, je bila od naraščaja izvedena tako krasno, čustveno in brezhibno, da je dosegla pravi trijumf. Murnikov bolni ples »U boje« (Zaje) so izvajali člani v belih hlačah in s črnim pasom. Clou cele prireditve pa je bila najnovejša Murnikova kompozicija — telovadni ples po Beethovnovi »Turški koračnici«. Nastopilo je 8 članov v turških hlačah (rd-če hlačke, belo obrobljene). Koračnica, ki je morda ena najtežjih, a najefektnjših Murnikovih kompozicij, je bila izvajana tako skladno, precizno in odsekano, da je občinstvo kar strmelo ter da

jalo duška svojemu zadovoljstvu v spoznatih ovacijah, tako Murniku, ki je bil osebo navzoč, kakor tudi telovadcem. Točko so morali ponoviti. Akademija je bila zaključena s telovadno alegorijo na pesem »Slovenec, Srb Hrvat (Vihar)«, ki so jo izvajali člani na petje. Sodeloval je pevski zbor narodne čitalnice v Šiški. Alegorija je bila spretno vpriporjena ter je povečala razpoloženje občinstva, ki se je le težko ločilo od te lepe, naravnost klasične sokolske prireditve. Se mnogo takih!

Po telovadbi je bil priljetljski sestanek v restavraciji »Zvezda«, ki je potekel ob petju in živahnem razgovoru v najlepšem razpoloženju.

— Sokolsko društvo v Ljubljani (Narodni dom) naznanja svojem članstvu, da so sedaj uradne ure vsak delavnik od 17. do 19. ure v društveni odborovi sobi (Narodni dom, pritišje levo). Pozivamo članstvo, naj čimprej poravnava zaostalo članarino za tekoče leto, da nam bo mogoče račun članarine za letno bilanco pravočasno zaključiti. — Zdravo! 633/a

Turistika in sport.

ŠAHOVSKI TURNIR LJUBLJANA - ZAGREB.

Včeraj v nedeljo 14. t. m. je bil v Narodni kavarni šahovski turnir Ljubljana - Zagreb, katerega so se udeležili člani šahovskega kluba »Lovčeni« iz Zagreba, pojačeni z nekaterimi člani »Zagrebskega šahovskega kluba«. Vsega skupaj je prispele iz Zagreba 10 igralcev, ki so odigrali 10 partij z 10 člani »Ljubljanskega šahovskega kluba«. Ljubljana je zmigala z veliko premočjo in je dobila 8 in pol partij, dočim so Zagrebčani priborili samo 1 in pol partijo.

Zvečer je bil v kavarni hrzoturnir, katerega se je udeležilo 14 igralcev, 8 Zagrebčanov in 6 Ljubljčanov, med temu tudi univ. prof. dr. Milan Vidmar, ki je dal vsakemu igralcu stolpa naprej. Prvi je bil dr. M. Vidmar, II. mesto si je priboril Furlani, član »Ljubljanskega šahovskega kluba«. Na čelu Zagrebčanov je bil Vuković, šahovski mojster iz Zagreba. Vuković je kasneje po turnirju odigral tudi z univ. prof. dr. Vidmarjem 4 partije, ki jih je vse štiri izgubil. Podrobnejše poročilo o rezultatih posamičnih partij pričbimo v prihodnji številki.

NEDELJSKE NOGOMETNE TEKME.

— Zagreb: Prvenstvena tekma Hask v Concordia 1:1 (0:0). Obolateralno zezanimiva igra.

— Beograd: Beogradski SK : Zelezničarji (Subotica) 5:1.

— Dunaj, 14. dec. Včeraj je bil zopet dan sportnih presenečenj. Senzacija dneva je bil poraz Rapida in poraz Sportkluba. V nastopnem podajamo rezultate prvenstvenih tekem:

Vienca : Rapid 2:0 (0:0).

Stovan : Sportklub 3:1.

Admira : Hekoah 3:2.

Amateure : Wacker 1:1.

— Stuttgart, 14. dec. Danes se je vršila tu pred 20.000 gledalci tekma med Nemčijo in Švico, ki je končala v razmerju 1:1, polčas 1:0 za Švico. Sodil je Holandec Mutters.

Umetne razglednice

po znižani ceni (100 kosov od dinarjev 30— naprej) nudí

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Konzulati v Ljubljani:

Češkoslovaška: Breg 8/L.

Bolgija: Urad Ljubljanskega veleposlana.

Avstrija: Turjaški trg 4/II.

Italija: Zrinjskega cesta 3/L.

Portugalska: Dunajska cesta 33.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 15. decembra 1924.

Velikan?

Stjepan Radić, ki je pustil na cedilu svoje pristaje v trenutku, ko so bile razpisane volitve v narodno skupščino, torej v času, ko bi stranka najbolj potrebovala svojega voditelja, piše iz svojega »skrivališča«: volilna pisma. »Hrvat«, ki je postal, odkar je hrvatska inteligenca zlezla Radiću pod pazduho, prvo glasilo HRSS, priobčuje v soboto četrto Radićevo »volilno pismo«.

To pismo je zanimivo v toliko, ker je iz njega razvidna ona megalomanija, ki je glavno obeležje Radićeve osebnosti. Može čegar glavno stremenje je po izjavi zagrebskega »Obzora«, da postane, ker ne more biti kralj, vsaj prezident bodoče jugoslovenske republike, citira nekega ameriškega žurnalista Bernsteina, ki je nedavno tega izdal knjigo pod naslovom »Velikani naše dobe«. V tej knjigi je devet strani posvečenih tudi osebi Stjepana Radića, kar je vsekakor vredno, da se zabeleži. Ako bi to suho dejstvo podčrtal Radić sam, kdo bi mu mogel to zameriti, da pa Stipica pod lastnim podpisom navaja vse ditirambe, ki jih poje Bernstein njegovi osebi, kakor je iz konteksta razvidno, naravnost po diktatu istega Radića samega, je takšna neokusnost, kakršno more zagrešiti samo človek Radićevih moralnih kvalitativ.

Takole se daje Radić proslavljati: »Najoriginalnejši, najplivnejši in najpopularnejši hrvatski prvak, to je Stjepan Radić. On je znamenit politični pisec in filozof. Njega hrvatski kmetič naravnost obožujejo... Vero spoštuje, toda ni fanatik. Napreden je v svojih nazorih, toda nikdar ne brani nasilja. On je v resnici pravi in odgovorni vodja hrvatskega naroda in ves je navdahnjen s smislom za pravičnost. Sijalen je govornik in izreden pisec. Čim se pojavi v kakšnem hrvatskem selu ljudstvo, ga sprejema s iskrenim navdušenjem in veseljem, itd. itd.«

In pod tem hvalisaniem stoji lastnoročno podpisano ime Stjepan Radić. Radić je torej »velikan naše dobe«, kar potrjuje — evo — on sam s svojerodnim podpisom. Pregovor sicer pravi: »Samohvala v blatu se valja«, toda hrvatsko ljudstvo se danes še vedno nahaja v takšnem razpoloženju, da bo sprejelo tudi to Stipino ekstravaganco brez odpora, brez nevolje in brez ogorčenja. Drugodi je takšnega voditelja, ki sam pred sabo vihti kadilnico, postavili pod kap, na Hrvatskem ga bodo zato še posebej kovali v zvezde.

Radić velikan? Herostrat, ki je zažgal božji hram v Efezu, je bil tudi sloveč in še danes se piše o njegovem zločinu. Ali je bil velikan? Herostratu je podoben Radić, ki tudi zažgal božji hram ujedinišne Jugoslavije. A zato naj bo velikan? Da, tak »velikan«, kakršen je bil Herostrat!

★ ★ ★

— **Kraljev rojstni dan.** V sredo, dne 17. decembra t. l. je rojstni dan Njegovega Velikanstva kralja Aleksandra I. Slavimo ga kot državni praznik. V ta namen se vrši tega dne ob 10. slovesna služba božja v tukajšnji stolnici sv. Nikolaja. V pravoslavni kapeli je slovesna služba božja ob 9., v evangelijski cerkvi pa ob 10. Vsi državni uradi in oblasti naj razobesijo na svojih poslopih državne zastave. V državnih uradih in obratih naj delo počiva, v trgovinah in drugih zasebnih obratih naj se delo ustavi vsaj med službo božjo in sicer od 9. do 10.30. Po svečani službi božji v stolnici sv. Nikolaja bo veliki župan ljubljanske oblasti sprejel v vladni palači na Bleiweisovi cesti čestitke Njegovemu Velikanstvu kralju Aleksandru I.

— **Razpust komunistične rudarske organizacije.** Notranje ministrstvo je odredilo razpust »Zveze rudarskih delavcev« v Trbovljah, kakor tudi njenih podružnic v Zagorju in Hrastniku.

— **Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani** ima v petek, dne 19. decembra 1924, ob 9. dopoldne v zborničnih prostorih redno javno sejo z naslednjim dnevnim redom: 1. Naznanilo predsedstva. 2. Zbornični proračun za l. 1925. 3. Načrt novega obrtnega zakona. 4. Poročilo o važnejših zborničnih akcijah na finančnem in kreditnem polju. 5. Vprašanje zborničnega pristopa k mednarodni trgovski zbornici v Parizu. 6. Predlogi g. zborničnih članov. 7. Tajna seja.

— **Iz sodne službe.** Vpokojena sta: višji pisarniški oficijal pri okrajnem sodišču v Kranju Matekovič Fran in višji pisarniški oficijal pri okrajnem sodišču v Celju Adalbert Kopač.

— **Iz državne službe.** Imenovani so: za poljedeljskega učitelja na nižji poljedeljski šoli na Ormu državni ekonom prevajalskega okraja Franc Malasek; za davčnega upravitelja v Mokronogu Alojzij Mazon, davčni upravitelj v Trebnjem; za davčnega upravitelja v Novem mestu Miroslav Pavlin, davčni upravitelj v Trebnjem; za davčnega premeščen v Čakovce carnik Ivan Medanič; Josip Devetak je premeščen k davčnemu uradu v Logatec, ne pa v Ston, kakor je bilo v Službeni No-

vinah napačno navedeno; odkod glede premeščitve davčnega asistenta Engelberta Goriska iz Višnje gore v Ljubljano in Dragotina Vencina iz Ljubljane v Višnjo goru je razveljavljeno.

— **Iz prometa vzete novčnice.** Finančno ministrstvo je odredilo, da se po 31. decembru t. l. ne bo vršilo več nikakoli zamenjavanje iz prometa odtegnjenih novčanic po 5, 10 in 20 dinarjev.

— **Volilno zbiranje.** Volilni odbor Narodnega bloka v Novem mestu je inel večeraj sejo, katere se je udeležil tudi sreski kandidat za ta okraj g. dr. Niho Zupančič. Dr. Zupančič je imel tekom dneva zaupne sestanke v Prečni in v Straži. Teh zaupnih sestankov se je udeležilo tudi več pristavev samostojne kmetijske stranke, ki so izjavili, da bodo glasovali z Narodnim blokom, ker se zavedajo, da bi poenoteno glasovati za drugo kandidatsko listo toliko, kakor vreči kroglice v Krko. Za namestnika sreskega kandidata v okrožju Novo Mesto je bil določen g. Karel Müller, udleden trgovec v Črnomlju.

— **Osebnosti s pošte.** Premeščen so poštni činovniki oziroma činovnice: Ivan Kranjc iz Sl. Bistrice v Stari trg pri Rakcu, Marija Tekavc od ljubljanske gl. pošte v Moste pri Ljubljani, Jostina Košiček iz Trebnje v Novo mesto, Justina Puppis iz Murske Sobotice v Cankovo, Krista Škerla iz Ormoža k Sv. Tomažu pri Ormožu, Viktorija Raggazzi iz Ljubljane v Zagorje ob Savi, Pavla Andriš iz Novega mesta v Črnomlju, Anka Kupec iz Celja v Hrastnik, Miroslav Drobnič z Grosuplje v Videm-Dobrepolje, Ivanka Šiško iz Maribora v Ljubljano, Pavla Zabukovec s Studenca pri Ljubljani v Ljubljano, Tončka Koželj iz Tržiča v Krize pri Tržiču, Terezija Bučinek iz Mečice v Maribor, Magda Ločnik iz Kamnika v Tržič, Marija Trost z Grosuplje v Ljubljano, Matilda Bervar iz Celja v Maribor, Jostina Glazar iz Oplotnice v Radeče pri Zidanem mostu, Mara Kocijančič iz Radeč pri Zidanem mostu na Vič, Marija Ažman iz Brčke v Ljubljano, Marica Škoflik iz Gornjege grada v Mengo, Ivanka Grad iz Novega mesta v Semč, Francka Škerlavič iz Ljubljane v Krmelj, Mara Kržišnik iz Little v Maribor, Ljudmila Kržišnik iz Maribora v Tuzlo, Justina Florjančič iz Karlovca na ljubljansko glavno pošto, Ivana Kosiček iz Studence pri Mariboru v Maribor, Rafaela Knapič iz Marenberga v Guštanj, Marija Praznik iz Vidma-Dobrepolje v Konjice, Franc Zidar s ič iz Planine pri Rakcu v Ljubljano, Julija Albrecht iz Slatine-Radencev v Gornjo Radgono, Olga Semolič iz Maribora v Zg. Sv. Kungote, Frida Huttman iz Zg. Sv. Kungote v Maribor, iz državne službe je izstopila činovnica Natalija Küster v Rogatcu.

— **Minister trgovine in industrije dr. Šurmin** je odpotoval v soboto zvečer v Zagreb, kjer ostane nekaj dni.

— **Nov lovski zakon** pripravljajo v poljoprivrednem ministrtvu.

— **Dve novi šoli** sta bili odprti te dni in sicer v Brodarcu v nižnjem okrogu in v Kakmužih v plevaljskem okrogu. Solam v Nagoričanu, Tabanovih in Pjenu je nakazalo prosvetno ministrtvo denarno pomoč.

— **Treznor v poštni hranilnici v Beogradu.** Poštna hranilnica v palači »Moskve« se poslužuje doslej navadnih in betonskih blagajen. Sedaj pa je poštno ministrtvo odobrilo kredit 310.248 Din za zgradbo treznora.

— **Nov most zgradijo** čez Bistrico na poti Djakovica-Peč. V to stvar je odobren kredit 180.000 dinarjev.

— **Za popravilo poti** od Raške v Novo Varoš je dovoljen kredit 300.000 dinarjev.

— **Na otoku Hvaru** uvedejo te dni električno razsvetljavo. Potrebna dela so že končana.

— **Zatiranje vran.** V minuli zimi se je vršilo pokončevanje škodljivih vran, ko so se v naših krajih že močno razpasle, z razmeroma dobrim uspehom, vendar še ne v toliki meri, kakor se je pričakovalo s strani Interesentov. Ker je vran še vedno mnogo preveč in prizadevajo zlasti poljski mlturam in lovniim živalim veliko škodo, mora se akcija pokončevanja vran z vso pažnjo nadaljevati tudi v letošnji zimi in sicer toliko časa, da se število vran zniža na strpno množino. Akcija pokončevanja s fosforjevim strupom naj bi se pričela takol, ko zapade prvi sneg. Prizadeje sloje ljubljanske prebivalstva se opozarja na tozadevni razglas z navodilom, ki ga je razposlala direkcija šum in ki je na bit na občinski deski. Interesente, ki bi bili pripravljeni pokončevanje vršiti v pomerliju mestne občine ljubljanske, se pozivlja, da se zgleda v mestnem gospodarskem uradu vsaj do 10. januarja 1925. Mestni magistrat bo izdal tozadevne legitimacije in potrebne licence za nabavo strupa ter tudi brezplačno razdelil manje množine fosforove paste dotičnim zanesljivim osebam, ki so že doslej pokazale zanimanje za pokončevanje teh škodljivcev. Onim, ki bodo dokazali posebne uspehe, bo podelila direkcija šum primerne nagrade. Vse one osebe, katerim se bodo legitimacije in licence izdale, se opozarjajo, da so za pravilno ravnanje pri nastavljanju s fosforjem zastrupljene vade osebno odgovorne in se morajo predvsem varovati, da se nastavljanje strupa vrši na prostorih, ki so od javnih potov vsaj 200 m, od selišč pa vsaj 400 m oddaljeni. Dotični prostori morajo biti znamenovani s primernimi opozorilnimi napisi, ki naj občinstvo opozorijo na nevarnost. Zastrupljene vade in poginuli vran naj se nihče ne dotika! Paziti je, da tudi domača žival (perutnina, psi itd.) ne pride v dotik s fosforjevim strupom.

— **Trčanje kosa.** 6. tm. je umrla po kratki, močni bolezni v Sunji gdi. Dorica Zagar, uradnica odotne tvrdke M. Fuhrman. Bila je izredno marljiva uradnica, ki je uživala polno zaupanje svoje delodajalke. Pogreb se je vršil v ponedeljek 8. tm. v Zagrebu. Blag ji spomin!

— **Gospodinski koledar za leto 1925.** V založbi Jugoslovenske Matice je izšel IV. letnik »Gospodinskega koledarja Jugoslov. Matice, katerega je uredila tudi to leto ga. Utva. Poleg običajne koledarske vsebine za vse dni v letu prinaša celo vrsto poučnih in gospodinskih člankov iz peresa raznih sodelavk. Posebno bogat je letošnji koledar na dobrih kuhinjskih receptih in raznih praktičnih nasvetov. Pisatelj Mitčinski pa je napisal jako zabavno črtico »Srečen par«. Drugi del koledarja pa tvori strokovnik za vse dni v letu z mesečnim in letnim pregledom. To je prava blaginjska knjiga slovenske gospodinjice in zato se je ta koledar tako zelo priljubil. Cena koledarja v knjigarlah 16 dinarjev, za člane pri podružnicah Jugoslovenske Matice in v Matični pisarni Pred Školijo 21/1. v Ljubljani Din 12.—. Koledar najpogosteje priporočamo posebno onim, ki hočejo imeti pregled čez svoje izdatke.

— **Trčanje kosa.** 6. tm. je umrla po kratki, močni bolezni v Sunji gdi. Dorica Zagar, uradnica odotne tvrdke M. Fuhrman. Bila je izredno marljiva uradnica, ki je uživala polno zaupanje svoje delodajalke. Pogreb se je vršil v ponedeljek 8. tm. v Zagrebu. Blag ji spomin!

— **Trčanje kosa.** 6. tm. je umrla po kratki, močni bolezni v Sunji gdi. Dorica Zagar, uradnica odotne tvrdke M. Fuhrman. Bila je izredno marljiva uradnica, ki je uživala polno zaupanje svoje delodajalke. Pogreb se je vršil v ponedeljek 8. tm. v Zagrebu. Blag ji spomin!

— **Na Hlito dala v tisk.** V drugi polovici letošnjega leta so se pričeli naši delavci, v prvi vrsti rudarji in drugi kvalificirani delavci, potem pa tudi nekvalificirani delavci v velikem številu izseljevati na Francosko in v Belgijo, mnogi tudi z družinami. Izseljevanje so organizirali francoski agenti, ki so za to posel pridobili tudi nekatere naše ljudi. Kakor poroča naš konzulat v Curihu je mnogo naših posebej nekvalificiranih delavcev našlo v tujni in največjo bedo. Agenti so jim obetali zlata nebesa v Franciji, a naši delavci, ki doma niso imeli posla, v Ameriko pa se ne morejo izseliti, so jim nasledili, prodali so vse, kar so imeli ali se celo zadolžili, sedaj se pa razočarani vračajo domov, ko so izgubili še ono bomo imovino, ki so jo vzeli z doma. Število delavcev, ki iščejo dela in zaslužka po raznih evropskih državnih tržiščih ni majhno. Konzulat v Curihu javlja, da potuje skozi Švicco v Francijo in druge države dnevno 23 do 30 delavcev, akoravno jim vsi oni, ki so že prišli v Francijo, poročajo, da tam ni dela, ker se je delo, pri obnavljanju za časa svetovne vojne porušeni objektov zmanjšalo, število delavcev pa pomnožilo. Ko se izseljenci pričajo, da ne morejo dobiti zaslužka, se vračajo, ako imajo le malo sredstev v Švicco, kjer prosto na našem konzulatu pomoči, da bi se mogli vrniti domov. Ker pa konzulat nima fondov za take podpore postaja položaj naših nesrečnih delavcev naravnost neznosen. Ker vlada sedaj po Evropi povsod velika brezposelnost, naj nihče ne hodi v tužno iskat dela ako nima že naprej popolnoma zanesljivo zagotovljene zaslužke. Posebno pa naj nihče ne nasede praznim obljubam brezvestnih agentov.

— **Na višji pedagoški šoli v Zagrebu** se odprli tretji tečaj. Te dni je bila pri prosvetnem ministru deputacija iz Zagreba, ki je narosila otvoritev tretjega letnika.

— **Nov železobetonski most.** Na Pužinah pod Ljubljano so zgradili letos čez Ljubljano mesto strohnelega starega lesenega nov železobetonski most, ki je za osebni in deloma tudi za tovorni promet že odprt. Ta most je bil že nujno potreben.

— **Meščansko — deško in dekliško šolo** — dobila v bližnji bodočnosti viška in zgornjeiščenska občina. Predpriprave so v teku.

— **Dijaške štipendije.** O dijaških visokošolskih štipendijah za zimski semester še ni duha ne sluha, ker iz Beograda ni do danes še nobenega tozadevnega poročila. Torej skorajšnega izplačila ni upati, dijak pa stradamu. Pozivljamo vse kolege drž. štipendiste, da pridejo na sestanek drž. štipendistov, ki se vrši v torek dne 16. decembra ob 14. v obdobju Akad. kolegija. V interesu posamičnikov je, da se sestanka udeleže. Zastopstvo drž. štipendistov.

— **Rusi — srednješolski profesorji.** V prosvetnem ministrtvu je reguliran položaj srednješolskih profesorjev, ki niso naši državljani. Po novu uredbi dobivajo: suplenti 18.000 Din, začasni predmetni učitelji 16.200 Din honorarni profesorji (dnevničarji) 14.400 Din letno. Poleg tega imajo vsi pravico do rodbinskih doklad. Nova plača se računa od 1. decembra.

— **Zrakoplovni promet z Južno Srbijo.** Ministrtvo trgovine in industrije pripravljajo sporazumno s prometnim ministrtvom zrakoplovno zvezo z Južno Srbijo, ker sedanjí železniški promet ne zadostuje.

— **Kralj Pavlov Majur,** v beogradski oblasti se imenuje odslej po sklepu notranjega ministrtva Banatsko Karadjordjevičvo.

— **Prepovedani list.** Notranje ministrtvo je prepovedalo uvažati in širiti v naši državi albanski list »Dejta«, ker piše prot interesom naše države.

— **Poštni paketi.** Ker se vedno dogaja, da prinašajo stranke na pošto nepravilno pripravljene pakete, kojih sprejem morajo postati zavračati, se občinstvo opozarja, da morajo biti paketi tako zaprti, da se njih vsebine ne more izteči, ne da bi se vidno poškodovala ovojna tvarina ali pečati. Paketi morajo biti prevezani z vrvice brez vozlov, konci vrvice pa morajo biti zapeteni z voskom ali pa pritrjeni s svincem ali vlneto. Toliko občinstvu v blagohotno opozoritev.

— **Smrtina kosa.** 6. tm. je umrla po kratki, močni bolezni v Sunji gdi. Dorica Zagar, uradnica odotne tvrdke M. Fuhrman. Bila je izredno marljiva uradnica, ki je uživala polno zaupanje svoje delodajalke. Pogreb se je vršil v ponedeljek 8. tm. v Zagrebu. Blag ji spomin!

— **Gospodinski koledar za leto 1925.** V založbi Jugoslovenske Matice je izšel IV. letnik »Gospodinskega koledarja Jugoslov. Matice, katerega je uredila tudi to leto ga. Utva. Poleg običajne koledarske vsebine za vse dni v letu prinaša celo vrsto poučnih in gospodinskih člankov iz peresa raznih sodelavk. Posebno bogat je letošnji koledar na dobrih kuhinjskih receptih in raznih praktičnih nasvetov. Pisatelj Mitčinski pa je napisal jako zabavno črtico »Srečen par«. Drugi del koledarja pa tvori strokovnik za vse dni v letu z mesečnim in letnim pregledom. To je prava blaginjska knjiga slovenske gospodinjice in zato se je ta koledar tako zelo priljubil. Cena koledarja v knjigarlah 16 dinarjev, za člane pri podružnicah Jugoslovenske Matice in v Matični pisarni Pred Školijo 21/1. v Ljubljani Din 12.—. Koledar najpogosteje priporočamo posebno onim, ki hočejo imeti pregled čez svoje izdatke.

— **Trčanje kosa.** 6. tm. je umrla po kratki, močni bolezni v Sunji gdi. Dorica Zagar, uradnica odotne tvrdke M. Fuhrman. Bila je izredno marljiva uradnica, ki je uživala polno zaupanje svoje delodajalke. Pogreb se je vršil v ponedeljek 8. tm. v Zagrebu. Blag ji spomin!

— **Trčanje kosa.** 6. tm. je umrla po kratki, močni bolezni v Sunji gdi. Dorica Zagar, uradnica odotne tvrdke M. Fuhrman. Bila je izredno marljiva uradnica, ki je uživala polno zaupanje svoje delodajalke. Pogreb se je vršil v ponedeljek 8. tm. v Zagrebu. Blag ji spomin!

— **Trčanje kosa.** 6. tm. je umrla po kratki, močni bolezni v Sunji gdi. Dorica Zagar, uradnica odotne tvrdke M. Fuhrman. Bila je izredno marljiva uradnica, ki je uživala polno zaupanje svoje delodajalke. Pogreb se je vršil v ponedeljek 8. tm. v Zagrebu. Blag ji spomin!

— **Trčanje kosa.** 6. tm. je umrla po kratki, močni bolezni v Sunji gdi. Dorica Zagar, uradnica odotne tvrdke M. Fuhrman. Bila je izredno marljiva uradnica, ki je uživala polno zaupanje svoje delodajalke. Pogreb se je vršil v ponedeljek 8. tm. v Zagrebu. Blag ji spomin!

— **Trčanje kosa.** 6. tm. je umrla po kratki, močni bolezni v Sunji gdi. Dorica Zagar, uradnica odotne tvrdke M. Fuhrman. Bila je izredno marljiva uradnica, ki je uživala polno zaupanje svoje delodajalke. Pogreb se je vršil v ponedeljek 8. tm. v Zagrebu. Blag ji spomin!

— **Imajo biti trgovine po odloku velikih županov** v Mariboru in v Ljubljani v sredo dne 17. decembra na rojstni dan Njegovega Velikanstva kralja Aleksandra I., med slovesno službo božjo ob 9. do pol 11. ure dopoldne v znak proslave zaprte. — Podnačelnik Fr. Zebal.

— **Ljubljanske meščanske šole.** Te šole in njih ustroj zahtevajo strokovno popolno izobraženo in kvalificirano moč. Ljubljanske meščanske šole so danes brez svojega nadzornika, dve od teh sta še danes tudi brez ravnatelja! Tu trpe interesi šolstva in zato naj se ta mesta takoj zasedejo.

— **Električna cestna železnica** preide leta 1926. v last mestne občine ljubljanske z vsem inventarjem in voznim parkom. — Upamo, da bo mestna občina znala to podjetje časa in sedanjim razmeram primerno modernizirati in zlasti število prog potrebnam primerno pomnožiti. Sedanjí ljubljanski tramvaj je moderno razvijajoči se Ljubljani samo v sramoto!

— **Kako si ohranimo zdravje.** S kinematografskim filmom tega naslova zaključil »Splošno žensko društvo« v torek 16. tm. ob 20. zvečer na šentjakovski šoli ciklus javnih predavanj »O nalezljivih boleznih in njih povzročiteljih« zdravnice ge. dr. Simčeve. Teh občekoristnih, poljudnih predavanj je bilo doslej 9 in je vladalo zanje izredno zanimanje; velika šolska soba meščanske šole je bila vsakokrat natlačeno polna. Vstop je prost.

— **Radio-konzert v »Unionu«.** Z ozirom na naše poročilo o radio-konzertu v »Unionu« z dne 5. t. m. nam pošilja »Jugoslovenska Matica«, povdarjajoč, da je tvrdka Brown Boveri brezplačno montirala anteno in posodila aparate, tole strokovnjaki menijo: Če primerja pisec radio-aparat z gramofonom, pokaže se tem popolno nepoznanje fizikalnih osnov, na katerih je zgrajena cela radio-telefonija. Ta je zelo odvisna od vremenskih prilik, posebno pa od zračne elektrike. Z ozirom na to ni mogoče niti za en dan naprej pri najboljšem aparatu jamčiti za čistoto radio-konzerta, ker se stanje atmosfere elektrike neprestano izpreminja. Toda tu ne prihaja v poštev samo zračna elektrika, temveč še mnogo drugih moči, ki nastanejo vsled obratovanja električnih motorjev, tramvajala in električnih napeljav, če se te nahajajo v neposredni bližini aparata, kakor je bilo to pri koncertu v dvorani Uniona. Razen tega pa ne smemo pozabiti na moterle po ogromnem številu radio-telegrafskih postaj z udušenimi valovi, ki noč in dan okužujejo atmosfero. Če bi se v bodoče napravil še kak šolski polžuk, bi bilo svetovito gorjenje dvorano »Narodnega doma«, ki s'oli na prostem in nima v neposredni bližini motorjev in drugih električnih naprav, ki bi motile prejem.

— **Danes (ponedeljek) Podbevškovo Kocjančičev večer.** Ne zamudite!

— **Zahvala.** Za Mklavža je poslal Pomladek rdečega križa ženske realne gimnazije bogato zalogo zimskih in letnih oblačil gluhoonemim deci v Ljubljani. Ravnateljstvo gluhoonemice se tem potom najiskrenee zahvaljuje ravnateljstvu in Pomladka ženske realne gimnazije in posebej še g. prof. Wirglerjevi za vso ljubezno, skrb in požrtvovalnost, ki so jo v toliki meri izkazali gluhoonemim deci.

— **Zahvala.** Prigodomo svoje 70 letnice in premiere svoje opere »Lopudska stroika« častim se od vsega srca in iz dna svoje duše zahvaliti se: slavni upravi narodnega ljubljanskega gledališča, na čelu mu upravniku g. Mateju Hubadu g. kapelniku Niku Stritofu, vseni opernim solistkam in solistom, vsem članom zbora in orkestra, slavnemu društvu »Kolo jugoslovenskih sester«, na čelu mu milostljivi gospe Franji Dr. Tavčarjevi, slavni »Zvezi slovenskih pevskih zborov« v Ljubljani, slavnemu opernemu osebju, gosp. dalmatinskimi visokošolcem in vsem darovalcem krasnih lovorovih vencev in predanega mi narodnega dara. Nadalje se zahvaljujem najpristonejše slavnemu ljubljanskemu občinstvu, koje me je opspavalo s oduševljenimi ovacijami in tolikimi dokazi priznanja in ljubezni. Ob enem se zahvaljujem najlepše slavnim uredništvom ljubljanskih dnevnikov za blagohotnost in plemenito naklonjenost. — V Ljubljani, dne 12. decembra 1924. — Franjo Serafin Vilhar.

— **Tatvina kolesa.** Ključavničarskemu pomočniku Josipu Matzlu je bilo 13. tm. izpred delavnice Ivana Breskvarja na Sv. Petra nastip ukraden kolo znamke »Styria« vredno 1250 Din.

— **Neprevidnost ali zločin.** Pod tem naslovom smo pred kratkim poročali, da je neznan storilec za gorenskim kolodvorom povzročil trdki za impregniranje lesa 50 tisoč dinarjev škodo, ker je odprl ventil cisterne, v kateri se je nahajalo katranovo olje. Polcija je uvedla takoj obširno polizvedovanje in na podlagi suma je bil te dni aretiran strojinik Ivan M. z Viča, ki je bil popreje pri trdki uslužben. Obstoja sum, da je izvršil dejanje iz osvete.

— **Zasačen žepar.** V gostilni »Pri Dalmatinu« v Šiški, je segel delavec Josip Zupančič delavcu Jakobu Belcu v žep in mu ukradel vžigalnik. Belc je tatvino opazil in je drznega žeparja izročil stražniku. Zupančič je bil izročen sodišču.

— **Tatvina ali izguba.** Dne 13. tm. je hlapec Ivan Cerar med vožnjo Miklošičeva cesta, Cesta na Južni kolodvor in Dunajska cesta izgubil vrečo z dvema zavojema. V zavojih je bilo približno 100 m platna, 3 ducati robecev, več moških srajc itd. Ni izključeno, da bi bila vreča ukradena. Uvedena je preiskava.

— **In vino veritas!** Dne 13. tm. sta bila ob 20. na Dolenskem kolodvoru prijeta 18 letni hlapec Ignac Sterlekar in 17 letni hlapec Josip Jurin, ki sta se »črno« peljala iz Trebnje v Ljubljano. Turin je imel s seboj tudi poldruglitrsko steklenico vina. Na policiji sta »Nace in Jože« izpovedala, da sama ne vesta, kako sta prišla na vlak in na takšen način v Ljubljano. — Za retour vozalo je poskrbela polcija.

— **Bojoviti spetelnik.** Pravzaprav se piše Peterlin in je krojaški pomočnik. Može je samostojno prijeti v kladitki s sakanom, kajti

je v gostilni Pera Labure na Rimski cesti razbil tri šipe in napravil 75 Din škodo. Tudi se je sprijel in stpel z nekim tovaršim. Ta ga je ugriznil v prst. Peterlin pa mu je posvetil z litrom po glavi. Njegovega »bojovnega« tovarša so našli danes zjutraj ob 1. na Vodnikovem trgu, kjer je ležal v nezavesti. Bil je precej okrvavljen in je izjavil, da ne ve, kdo ga je udaril. Danes sta bila Peterlin in njegov nasprotnik Benedetič zasilšana na policijo, kjer sta se pobotala.

— **Šentjakobska knjižnica v Ljubljani** je izdala nov imenik svojih knjig. Iz imenika je razviden izreden razvoj te knjižnice, ki se trudi, da nudi občinstvu, kar ji je v danih razmerah sploh mogoče nuditi. Ta knjižnica ni le največja javna ljudska knjižnica pri nas v Sloveniji, marveč tudi v celi državi. Dolžnost vlade je, da ljudsko knjižništvo, ki skrbi za izobražbo in pouk prebivalstva, podpira mnogo bolj, kot se je dosedaj godilo.

— **4000 dobi,** kdor prinese verižico s briljanti, izgubljeno na novinarskem koncertu v Unionu in sicer v smeri zadnje hiše Miklošičeve ceste, Sodniške in Gospodarske prve hiše. Ker je drag spomin se prost najedite! Naj jo odda v upravitelje »Sl. Nar.« 645/n

— **Plesna vaja** Klubu trg. akademikov je v ponedeljek dne 15. decembra v dvorani Kazine. — Odbor. 636/n

— **TVRDKA J. MACEK,** Aleksandrova cesta 12, prodaja vsa oblačila za gospode in otroke do božičnih praznikov po znižanih cenah. 460/n

Iz Celja.

— **Prva seja celjskega občinskega sveta** se je vršila v soboto ob pol 18. Dnevni red je bil izvolitev odsekov. Izvoljenih je bilo v posamezne odseke sledeča število odbornikov: finančno gospodarski (10 članov); Narodni blok 8 SLS 2. Občinska podjetja (9 članov); Narodni blok 7, socialisti 1, SLS 1. Personalno-pravni (7 članov); Narodni blok 6, SLS 1. Šolski in zdravstveni (8 članov); Narodni blok 6, socialisti 1, SLS 1. Stebeni (7) Narodni blok 6, SLS 1. Obrtni (7) Narodni blok 6, SLS 1. V reklamistični odsek, kateremu predseduje župan, oziroma podžupan, sta bila izvoljena od Narodnega bloka 1 in od SLS 1 član. Takoj po volitvi so se odseki konstituirali in si izvolili svoje predsednike in referente, kakor je bila seja zaključena.

— **Odlikovani so bili z redom Sv. Save III.** razreda celjski odlični narodni borce župan dr. Juro Hraščev, vladni svetnik prof. Emilijan Lilek ter prof. Matej Suhac. Odlikovanja je izročil odlikovancem v soboto celjski srečni vladni svetnik dr. Žužek. Odlikovancem, vsem trem odličnim celjskim in narodnem delu osivelim možem, iskreno čestitamo.

— **Velika pomenbera v Celju.** V veletrgovinji Rudolf Stermek so te dni odkrili veliko pomenberbo blaga, katere sta že dalje časa izvrševala poslovedja tvrdeže Fr. Sorman in Izgrševala sluga Marek s tem, da sta blago na svojo kolo razpečavala in porabljala denar v svoje svrhe. Oba so aretirani in izročili okrožnemu sodišču.

— **Oficirski ples.** Of

Gospodarstvo.

Naši gospodarski odnosi z Belgijo in njih slaba stran.

Merilo gospodarske moči in splošnega kulturnega napredka je za vsako državo bilanca njene zunanje trgovine. V tem oziru lahko Jugoslavija mirno gleda v bodočnost, kajti njena trgovinska bilanca je že prva tri četrtletja letošnjega leta aktivna za 658.898.129 Din, kar je vsekako razveseljav pojava tem bolj, ker smo se kot mlada država šele začeli gospodarsko razvijati. Ali med državami, s katerimi ima Jugoslavija gospodarske stike, ne vidimo industrijsko zelo razvite Belgije na enem mestu, ki ji z ozirom na njeno bogastvo in prijateljstvo z nami nedvomno pripada. Na tem polju čaka naše gospodarske kroge obilo plodonosnega dela in mi bi samo želeli, da se čim prej odstranijo nedostatki in eventuelne ovire na poti h gospodarski vzajemnosti med obema državama. V zvezi s to željo posnemamo iz brusselskega »Bulletin Commercial« konzularno poročilo o dosedanjih trgovinskih stikih Jugoslavije z Belgijo in o smernicah za bodoče delo na tem velevažnem polju.

S trgovskega stališča je Belgija v Jugoslaviji še vedno malo poznana, vendar pa se izkazuje v zadnjem letu že napredek. Politično je Belgija tu bolj poznana in ima tudi v Sloveniji gotov vpliv, ker je ta država bila do konca vojne še pod Austro-Ogrsko monarhijo in je bil tu center slovenske politike, ki se je opirala na zapadno romanske narode in se navduševala za njih uspehe v svetovni vojni proti Nemčiji.

Jugoslavija ima popoln karakter agrarne države in nima razvite industrije, v kolikor pa jo ima, je relativno najboljše zastopana v Sloveniji (glavno mesto Ljubljana). Že več kot dve leti se nahaja tukajšnja industrija v krizi, vsled katere je nastal zastoj v produkciji. Vzroke je treba iskati v premajhnem okoliškem konsumu, nerazviti prodajni organizaciji, pomanjkanju učinkovitega denarja in s tem zvezanimi visokimi kreditnimi obrestmi, v delni nezadostnosti industrije in v še neurejenem razmerju plač nastavlencev z mirno dobo. Kriza se pa tudi motivira v finitranju obkroga papirnatih novčanic v državi in porastu dinarskega kurza na inozemskih borzah.

Trgovina se je že polagoma uredila in ustajala. Vsa slaba povelja konjunkturna trgovska podjetja izginjajo, pri čemer se je zopet začelo uveljavljati resno poslovanje in stara priznana solidnost slovenskega trgovstva, ki pa se more boriti deloma z istimi ovirami kot industrija. Poleg tega pa igra vlogo tudi to, da je medvojni manko po blagu že krit, promet se je vsled tega zmanjšal in napolnjuje se skladišča. Pomanjkanje učinkovitega novca je prisililo slovenske pridobitne kroge, da iščejo večjih kreditov pri bančnih podjetjih, ki si pa zaradi nujnosti danes za industrijo in trgovino že nedosegljive obresti. Obračati so se začeli na inozemske bančne in industrijske konzorcije v svrhu najetja posojila. Deloma se je to izvedlo, večinoma s sodeležbo inozemskega kapitala v podjetju, in so se zgodili tudi slučaj, da so domačini izgubili samostojnost in neodvisnost napram tujcem, katerim je bila dana pomoč. V tem pogledu obeta biti Italija v prihodnjem času kot sosed Jugoslavije in na vsled medsebojne trgovske pogodbe, važen faktor.

Industrija Slovenije še vedno išče inozemskih kreditov, da zviša svojo kapaciteto in zniža s tem ceno blaga, razširi svoj obrat in okupira polagoma tudi inozemski konzum.

Ekspozitna in importna trgovina tudi še ni na zaželeni višini. Ekspor-

tajo se sicer agrarni produkti in les, vendar pa ekspor- še ni organiziran. Ekspozitna trgovina industrijskih izdelkov skoro da ne pride v poštev. Importna trgovina pa tudi nima gotove tendence in se inozemski producenti po večini še niso mogli prilagoditi tukajšnjim ekonomskim razmeram.

Belgijska industrija in trgovina dela pri kupčevanju z Jugoslavijo nekaj velikih napak: ceniki in oferti, kateri se razpošiljajo v zelo pičlem številu, so pisani v francoskem jeziku, katerega tukajšnji trgovci zlasti vsled tehničnih oznak skoro da ne razume, pošilja se trgovske potnike, ki so zmogni samo francoskega in event. flamškega jezika, ne poznajo ekonomskih prilik in običajev in vsled tega večina ne doseže rezultatov. Za ekspor- zelo zmožna belgijska podjetja so poverila svoja zastopstva večinoma dunajskim in budimpeštanskim tvežkam, katere kot posredovalci podražijo blago in v največjih slučajih kupcem v Jugoslaviji niti ne navedejo belgijske proveni- jence.

Pri sklepanju kupčij korespondenčnim putem se ni mogoče zediniti glede dobave in plačilnih kondicij, katere so večina manj ugodne kot drugih držav. Ofertira se še vedno blago, ki se tukaj zadostno producira in z uspehom uveljavlja. Vse to so velike napake, katere otežujejo promet, preko katerih pa so ekspozitni sosednji državi Jugoslaviji že prešli: ti imajo tukaj že svoje stalne, jezika zmožne zastopnike, ki poznajo deželo, imajo komisijaka skladišča in nudijo ugodne kondicije.

Situacija ni ugodna, vendar pa se je importiralo že nekaj blaga direktno iz Belgije: tako umetna gnojila, modra galica, toaletno milo, elektrotehnični material, semena za cvetlične nasade, marmor, steklo, tekstilno blago in plamenski konji. Slovenija je bi dobavljala Belgiji: hmelj, nekaj sušenega sadja, lesa, gob in gozdnih produktov.

Belgijski industriji bi bilo omogočeno aktivno sodelovanje v tukajšnji lesni branži, če se zanjo interesira, pa tudi z investicijo kapitala v že obstoječa podjetja, ne more pa pod neugodnimi pogoji sodelovati pri ustanavljanju novih. Glede importne trgovine sem naivnejše poročal že v prejšnjih poročilih, povdarjam pa ponovno, da je glavno, če se hoče doseči dobre rezultate, poslati si tukajšnje zastopnike, olajšati plačilne kondicije, ustanoviti komisijaka skladišča in se specializirati na import blaga, ki se v tej deželi proizvaja v še nezadostni meri.

V svrhu boljšega spoznavanja tukajšnjih ekonomskih razmer si dovo- ljujem predlagati, da se organizirano skupno potovanje belgijskih industri- cev, trgovcev in finančnikov v Jugo- slavijo, da tu na licu mesta sondirajo teren in sklepajo zveze. Prepričan sem, da se jih bo povsod ljubeznivo sprejelo in jim vročilo potrebne podatke in pripomočke. Jugoslovensko no- varinstvo tudi že sedaj vedno rado odpira svoje predale poročilo o bel- gijskih razmerah in stremi za prijateljski- skimi odnosi med Belgijo in Jugosla- vijo. Pošilja pa naj še v Jugoslavijo tu- di več propagandnega materiala in mogoče še intenzivneje pretresa vpra- šanje ustanovitve belgijske banke v gotovi zvezi v Jugoslaviji. V svrhu boljšega spoznavanja belgijskega indu- strijskega blaga bi bila potrebna večja udeležba na jugoslovenskih velesejnih, med katerimi zavzema odlično mesto ljubljanski, ki se vrši vsako leto jesni.

—g Hmelj. XI. poročilo Hmellarskega društva: Zatec, CSR, 11. dec. 1924. Pov- praševanje po hmelju se je vzdrževalo tu- di v drugem tednu meseca decembra in se je dnevno prodalo 50—100 stotov srednje- ga, dobrega in najboljšega hmelja po 290 do 3050 SK za 50 kg. Tudi na kmetih si

je plačevalo do 3000 SK. Hmelj je tudi na- predoval po kakovosti in se je okvir cene znižal na 100 SK, kar dokazuje izvrsten trž- ni položaj. Tukaj se je prodajalo tudi ne- kaj tranzitnega kmetlja po 1900—2300 SK za 50 kg. Tržno razpoloženje se lahko ozna- či kot zelo zvrsto, cene se pa polagoma dvigujejo. — Narabers, 13. dec. 1924: Zopetno zboljšanje.

—g Hmelj. V XXXVIII. poročilo se je vrnila neljuba pomot: Namesto 3200 SK se naj pravilno čita 3020 SK — Hmellar- sko društvo.

—g Sladkorje in Čekoslovaške smo uvozili v oktobru 110.579 kg za vrednost 482.970 Kč; sladkorja od januarja do okto- bra smo dobili iz Čekoslovaške 6.897.669 kg v vrednosti 23.365.867 Kč.

—g Vinska produkcija v južni Franciji je dala letos 28.487.624 hl vina, lani ga je bilo 27 milijonov.

—g Kartel romunskih tovarov za steklo. Tovarne za steklo v Bukovini in stari Ro- muniji, skupno 20, so se združile v kartel.

—g Delež Poljske na predvojni dolgo- viti Nemčiji. Reparačijska komisija je v smislu čl. 254 versailleske pogodbe razredila delitev javnih predvojni dolgov Nemčije na posamezne sukcesijske države. Na Poljsko odnaložili dolgov znašajo za Gor. Ste- zijo 1.730.361 zlatih mark, za druge pokra- jine 17.127.438 zlatih mark. Na Odansko pa- den znesek 3.763.728 zlatih mark.

—g Carinski dohodki v septembru. — Redni carinski dohodki so znašali v sep- tembru 48.439.802 97 Din, izredni pa 102 mi- lijona 881.161.77 Din, skupni dohodki v sep- tembru so znašali 151.711.987.99 Din. Od 1. aprila do 31. avgusta je imela država do- hodkov 670.783.653, do 1. oktobra pa 836 milijonov 737.688.62 Din.

—g Prodaja stare vojaške opreme se bo vršila dne 3. januarja 1925 pri Upravi

2. zavoda za izradu vojne odeje v Sara- jevu. Predmetni oglas z natančnejšimi po- datki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpo- gled. 641/n

—g Prodaja odpadkov. Pri upravi 4. zavoda za izradu vojne odeje v Zagrebu se bo vršila dne 20. decembra t. l. prodaja odpadkov od sukna. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgov- ske in obrtniške zbornice v Ljubljani inte- resentom na vpogled. 640/n

—g Prodaja stare vojaške opreme se bo vršila dne 3. januarja 1925 pri Oddelku 2. zavoda za izradu vojne odeje v Slavonskem Brodu. Predmetni oglas z natančnej- šimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpo- gled. 639/n

—g Prodaja rževnice za izdelovanje meteli in krtač (okoli 30 centov) se bo vr- šila pri Šumski upravi v Beli Crkvi (Ban- nat). Pred- etni oglas z natančnejšimi po- datki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpo- gled. 638/n

—g Dobava. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 21. decembra t. l. pri intendanturi 4. armijske oblasti v Za- grebu glede dobave mesa za garnizijo Za- greb, pri intendanturi Slovenske divizijske oblasti v Zagrebu glede dobave mesa za garnizijo Karlovac ter pri komandah me- sta v Kraljevicu, Dolnji Lendavi in Murski Soboti glede dobave mesa za te garnizije.

— Dne 1. januarja 1925 pri ravnanstvu državnih železnic v Sarajevu glede doba- ve raznega železa. — Dne 3. januarja 1925 pri ravnanstvu državnih železnic v Su- botici glede dobave inventarskih predme- tov. — Predmetni oglas z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpo- gled. 642/n

HITROST SVETLOBE PREKORAČENA.

Iz Budimpešte poročajo o senzacional- nem odkritju na polju elektrike. Na seji ma- tematično-fizičnega društva je poročal poš- ni ravnatelj Hatu o polzkusih z električnimi signali, ki jih je začel že med vojno na za- htevo vojaškega poveljstva. S pomočjo po- sebne metode se mu je posrečilo dognati, da ne znaša hitrost signalov po električnih žicah 300.000 km na sekundo, kakor so smatrali učenci doslej, temveč 4—8 mil. kilometrov. Praktično nudi ta kolosalna brzina možnost napraviti oceanški telefon brez izolatorjev električnih žic, žilnih napo- tih lahko doseže 200.000 voltov. Obenem se lahko pošiljajo na iste razdalje radio- valovi z manjšo izgubo energije.

SPREMLJEVALEC ZEMLJE V RAZDALJI 4000 KM.

Eden največjih sodobnih astronomov V. Pickering je izračunal na temelju nekaterih nepravilnosti v kroženju lune okrog zemlje, da se nahaja na minimalni razdalji 4000 km od naše zemlje daleč nevidni spremljeva- lec — majhna luna. Kakor znano je med Ju- pitrom in Marsom okrog 900 majhnih plane- tov, takezvanih asteroidov, med katerimi imajo najmanjši premer 5—10 km. Se bolj za- zanjivo je to, da lahko vidimo s pomočjo naših teleskopov izredno majhne spremlje- valce Marsa (Fobos in Deimos). Žilni pre- mer znaša 14—70 km. Razdalja Fobosa od Marsa znaša 9300 km, kar je točno ugotov- ljeno. Zato ni izključeno, da ima naša zem- lja res doslej neznanega in nevidnega spremljevalca na razdalji 4000 km. Kdor se torej pripravlja leteti na luno, ima sedaj več perspektiv, da obišči na tem spremlje- valcu, ker je njegova razdalja od zemlje v primeri z razdaljo ostalih nebesnih teles minimalna.

Neprekosljivi so le

EXCELLA

Nežene in- konstrukcijski i materialu, izredno nizke cene. Oglejte si jih pred nakupom J. GOREC, Ljubljana, Ljubljanska 109, kradine karte

Drobiž.

* Naturalizacija inozemskih državljanov na Francoskem. Pri poročanju razpravi pra- vosodnega ministrstva v francoski zbornici so dognali, da je po sklenjenem miru ostalo na francoskih tleh okoli 4.000.000 inozemskih državljanov, od katerih se je doslej pora- čeno 2.800.000 oseb. Med temi je 700.000 Ita- lijancev, 750.000 Špancev, 400.000 Belgijcev, 200.000 Poljakov itd. Nahtreje so se po francoski Italijani, katerih otroci so tako- reko popolni Francozi po govoru in miš- ljenju.

* Od 6. zvečer do 6. jutraj v kinu. Španski listi poročajo, da je vstrajalo v ne- kem kinu v Logronu 1509 oseb polnih 12 ur v kinu, da so videli 15 delov nekakega filma z detektivskimi epizodami. Predstava se je pričela ob 6. zvečer in se je končala jutraj ob 6.

* Nebotičnik za vseučilišče. Na Pitts- burškem vseučilišču se je izdelal načrt za zgradbo »nebotičnika«, ki bil visok 680 čev- ljev, dolge 360 in širok 260 čevljev ter bi mo- gel sprejeti 12.000 dijakov. Nadstropji bi bi- lo 52 s 16 dvigali, v poslopiju bi bile vse fakultete razum medicinske. Stroškov bi za- htevala taka zgradba 10 milijonov dolarjev.

* Telefonski pogovor za 41 tisoč do- larjev. »Herald« poroča, da sta dva telefo- nska abonenta proti svoji družbi, katere bi je posluževala naprila tržbo za odškodnino 41.000 dolarjev, ker je preteklo 17 minut, predno sta mogla dobiti telefonsko zvezo z gasilnim društvom, ko je v njuni hiši nastal požar.

* Nova morska globlina. 30 morskih milj od japonskega brega je določila japo- nska vojna ladja »Mandžu« največjo doslej znano morskno globlino. Svinec, ki je šel v globlino 9800 metrov se še ni dotaknil tal. Doslej je bila ugotovljena največja globlina v Tihem oceanu pri Mindanau in sicer z 9635 metri.

* Razen mrčes povzroči Združenim dr- žavam nad dve milijardi škoda na leto. Da je danes v deželi mnogo več škodljivih žu- želk kot poprej, se pripisuje okoliščini, da je prinesla civilizacija nove razmere. Vel- ko vlogo za razširjevanje insektov igra pa tudi mednarodni promet. Polovica insektov je tujega izvora. K pomnoževanju je pripo- moglo tudi povečanje prebivalstva in se- kanje gozdov.

To in ono.

Knez Nikolaj Volkonski.

Odkar so se zatekli v našo državo ne- srečni ruski emigranti, čitamo dan za dncm poročila o romantičnih ljubavnih stori- jah ali tragičnih koncih kake avanture, začete na ohali Neve ali na Bosporu. Samomori ruskih emigrantov so v inozemstvu na dnevnem redu, kar ni čudno, če pomislimo, koliko katastrofa je doletela te žrtve veli- ke ruske revolucije. Čudna je postala kro- nika naših listov. V nji najdemo imena ru- skih knezov in princev, ki žive v prosti- volnem političnem prokhanstvu čisto v obupnih gnoilih in moralnih razmerah. Imena slavni ruski aristokratski rodbin se izgovarjajo po naših ulicah, po policijs- kih stražnicah in bolnicah, zepsana so v dnevno kroniko in na krilih po naših po- kopskih. Tak križ stoji tudi na skromni komili novosadskega pokopališča. Se pre- dno je padla prva jesenska slana, so za- duhile na tem grobu bele rože. Mimoido- či domačini so čitali na križu znano ime: Knez Nikolaj Volkonski in so ve- deli, kaj pomeni to ime. Pokoln je bil ljubljenec nežnega spola in je poginil neke februarске noči v petrovgradski policiji rde- ženske. Dognod-ek je ostal vsem živo v spominu, dasi je minilo že leto dni, odkar je počil revolucijski strel ljubosumnega orožniškega korporala, ki je zadel ruskega kneza v srce. Listi so poročali o tej ljubav- ni tragediji, nihče pa ni zbeležil onega, kar je v tej drami najbolj tragično. Knez je bil ubit v hipu, ko se je imelo pričeti zani novo življenje. Drugi dan bi bil moral odstopati iz Jugoslavije najprej v Ni- zzo, potem pa v Pariz, da se vrne v svoj nekdanji sijaj in začne iznova živeti živ- ljenje bogatega ruskega aristokrata. Ali to mučno prebujenje je bilo obenem smrt.

Smrt kneza Volkonskega je zakrivilo trinaestletno dekle. Vihra ruske revolucije ga je vrgla iz moskovskega in petro- gradskega razkošja v največjo bedo in poma- njkanje. V Novem Sadu je živel v mali so- bici, obsojen na osamljenost in sistematično propadanje. Od prejšnjega razkošja so mu ostale samo tri reči: čaj, žganje in ženske. Ljubil je vse Evine hčere brez izjeme. Orožniške madone, madarske cikane, umazane tamburlice z Volge, okrogle pu- toznice novosadskih trgovin, bivše grifi- ce, vse je vabil na dom kjer jih je napajal s čajem in aristokratsko ljubeznostjo. Mlada ženska srca se mu niso mogla uprati. Ju- bimec so skripali z zobmi, ker jim je pru- zeval metrese. Mnogo je bilo ljubosum-

nih, ki so prežali nanj v zasedi z nožem v roki, ali ko se jim je približal, je nchote omahnila morilčeva roka, ker je bilo v njem toliko dostojanstva in neke zagonet- ne moči, da si ni nihče upal seči mu po življenju. Knez je krotlj ljubosumnost svojih sovražnikov s mirnim, ponosnim nasto- pom in dostojanstvom pravega aristokrata.

Kdo ve, kaj vse je še zadrževalo ju- bosumne tekmece, da se niso osvečili kn- znu za ugrabljene žene ali metrese. Morbi- ti tudi neka nerazumljiva bojazen in re- spekt pred potomcem slavne aristokratske rodbine. Nekoč je poloval knez Volkonski iz Niša v Beograd. V istem vagonu je po- tovala iz Aten v Pariz mlada hči Petra Ni- kolačevića, brata velikega kneza Nikolaja Nikolačevića. Slučaj je nanesel, da sta se med vožnjo seznanila. Predno sta prispela v Beograd, je bila mlada knežinja že do ušes zaljubljena. Ponudila mu je srce, ro- ko in denar, da pride k nji v Pariz oziroma v Nizzo, kjer bi začela novo življenje. Ta- kol mu je ponudila 10.000 frankov, da ga reši bede. Ločila sta se v opolju strasti in ljubavi. V ekspresu je videla mlada kne- žinja med nadaljnjo vožnjo samo knezove oči, njeni srce je prekipelo v goreči in strastni ljubezni do lepega kneza.

Po povratku v Pariz je odkrila svo- jim roditeljem, kako brzmetna je njena ljubec. Spočetka roditelji niso hoteli pri- stati na ta zakon, ker so vedeli, da knezo- va prva žena, grofica Demidova, ni bila srečna v zakonu. Ali mlada knežinja je bi- la v nevarnosti, da zbolí ali celo zgori. Aristokratska kri ne pozna ovir in gorje onemu, ki bi jo hotel ohladiti, kadar se razvname! Ko se je preselila z roditelji v Nizzo, ni hotela več zahajati v družbo, za- pirala se je v svojo sobo in pretekla brid- ke solze. Stegnili se j roditeljsko srce omehčalo. Knežinja je dobila njihov blago- slov in takoj je bila poslana brzojavka v Novi Sad. Knez Volkonski je stal na pragu novega razkošja. A! isti dan je padel zadel od kroglje iz morilčevega samokra- sa radi drčice, ki je bila v njegovi sobi čí in ljubav. Brzojavka je prispela v No- vi Sad, ko je knez že pokrivala hladna februarška zemlja. Tragična smrt je potrla najbolj knezovega očeta, ki živi še sedaj v Novem Sadu, kjer se preživlja, kakor mno- gi drugi ruski aristokrati s prodajo listov, vstopne itd. Kaj se je zgodilo z mlado kne- žinjo v Nizzi, ni znano. Ali sveže bele ro- že na knezovem grobu pričajo, da je bila njena ljubec res iskrena.

Ed. Rice Burroughs:

„Tarzanov sin“.

V take in podobne misli zatopljen je Korak stal nekaj minut. Meriem je ostro opazovala ne- gov zamišljeni obraz in skušala uganiti njegove misli. Tudi njene misli so šle v bodočnost in ugi- hale. Kaj bo. Bala se je, da bo morala tu ostati. Te misli jo je bila groza. Vedela je, da se bo po- glavar nad njo kruto maščeval. Ona je dala povod k vsemu. In nikogar nima na tem žalostnem sve- ti, h kateremu bi se mogla zateči in ga prositi po- moči. Ta napol nazi tujec, ki je prišel nepriča- kovano, kakor bi padel iz neba, je edina oseba, ki bi jo mogla braniti in ščititi. In sedaj naj jo še ta zapusti? Še bolj pozorno mu je pogledala v obraz. Nato pa je pristopila k njemu in mu roke položila na rame. Ta nežen dotiklaj je dečka zbudil iz premišljevanja. Mlilo jo je pogledal, nato nežno prijel okoli pasu, zakaj v njenih očeh je videl solze.

»Pojdi,« je rekel, »Džungla je prijaznejša in ljubeznivejša od ljudi. Živela boš v džungli. Ajaks in jaz te bodeva varovala.«

Ni razumela njegovih besedi, toda takoj ji je bilo jasno, da jo vzame seboj, ko jo je prijel za roko in peljal stran od nezvestnega Arabca. Z

eno roko se je ovila okoli vratu in sta tako šla proti ograji. Pod onim visokim in košatim drevo- som, na katerem je opazoval izranje deklice, jo je vzdignil v naročje in se v lahkem odskoku hitro priel za eno spodnjih vej drevesa. Njene roke so tesno in trdo oklepale njegov vrat, po Korakovem hrbtu je smešno odletavala smrtinja mala Goecka. Tako je Korak plezal na drevo.

Nista bila še daleč od naselbine, ko Meriem zagleda ogromnega Ajaksa, ki se je po vrhovih dreves pomikal proti njima. Brče je zakrivila in se še tesneje privila k Koraku.

Ajaks je domneval, da se Korak vrača z »let- nikom«. Zato je pospešil svojo pot in se uslo- gobljal. Pri tem pa jezno renčal. Mala deklica v njegovem srcu ni vzbudila prav nikakega sočutja ali ljubezni. Bila je tuje, sovražno bitje in zato in je treba usmrtiti. Zagrozil je z zobmi; čim bližje je prihajal, tem strašnejši je bil njegov pokod. Toda v svoje veliko in nerazumljivo začudenje je videl, da Korak tudi grozi z zobmi in kaže ostre poglede — na Ajaksa.

»A.« si je mislil Akut. »Korak je ujel samico in pokoren zakonom in postavam svojega lastne- ga rodu, ji ni storil nič zlega, pustil ji je življenje.« Korak je svoje sladko breme položil na »eja, katere se je deklice, v strahu, da pade, krčevito oprijemala.

»To bo naša družica,« je gavrnil Korak in

pokazal na deklico. »Ne stori ji ničesar hudega! Morava jo varovati!«

Ajaksu se je zamračil obraz. Ni mu bilo všeč, da bi ga obteževalo v njegovem življenju mlado človeško bitje. Strah deklice, da pade z veje glo- poko na zemljo, njeni prestrašeni in zbegani po- gledi, ves nemir, ki ga je izražala, vse to je ka- zalo, da ona ne bo prenesla življenja v džungli. Po neptanih zakonih džungle, katere mora Ajaks visoko spoštovati in se po njih ravnavati, je izven dvoma, da se mora Meriem izključiti iz tega živ- ljenja v divjih pragozdih. Toda, ker si Korak tako iskreno želi, da bi to nežno žensko bitje vzel so- boj, mora tej želji ugoditi in trpeti tudi nekaj, kar je proti njegovi volji. Akutu deklica ni ugajala, to je bilo očividno. Njen nežen obraz, brez gub, gladek kakor koža kače. Je bil zanj oduren, ob- bijajoč in gausen. Niti malo ni bila podobna onim krasnim obrazom, katere je Ajaks gledal pri slav- nosti »Dum-Dum«. Posebno ena opica-samica je bila posebna krasotica. Ponosna je bila, s širo- kim, skoro od ušesa do ušesa segaječimi ustmi, s dolzimi, rumenkastimi in ostrimi zobmi, z meh- kimi in nežnimi brkami in kocinami po obeh licih. Njene dolge, kosmate roke in njeno neokretno telo je v njem vzbujalo občudovanje in prijeten užl- tek. To je bila prava krasota. Akutu je bilo jasno, da tako nežno in še poleg tega žensko bitje v

džungli ne bo prav za nobeno rabo. Niti muhe bi ne mogla odganjati. Pa kako bi potem ščitila in varovala svoje mladiče? Ta misel je bila za Akuta naravnost smešna. Zaničljivo in prezirljivo je za- mahnil z roko in se pri tem spomnil na ono kras- otico, katero je občudoval na slavnosti veleopie. Potem pa se je vpsel in ponosno hodil po debeh in dolgi veji semintam, prsa so se mu razširila in bil je ponosen na svoj rod. Naj sedaj tako smešno bitje, kakor je Korakova samica, malo občuduje njegovo stasito postavo, njegovo samo- zavestno hojo in njegov krasen, naraven kožuh!

Uboga Meriem se je tesno in ljubeče stiskala k Koraku in si skoraj da želela, da bi bila že zopet v naselbini poglavarjevi. Kjer je bilo sicer življenje strašno, toda vendarle podobno člove- škemu in katerega je tudi več ali manj že poznala. Ta gnusna opica je neizmerno osupnila in v njej vzbujala nemir in strah. Bila je preogromne velikosti in vsa njena zunanost je bila predlva, preveč roparska. Opčinih kretni si Meriem ni mogla drugače razlagati, kakor da ji neprestano grozi. Ni si mogla misliti, da opica dela to radi tega, da bi vzbudila njeno občudovanje. Nikdar si ni mogla razjasniti, kako more med to gnusno opico in tem krasnim dečkom, ki ji je rešil živ- ljenje, vladati tako iskreno prijateljstvo in tako zvesta medsebojna udanost.

Pravni vestnik.

Odgovor g. prof. dr. Skumoviču.

G. dr. Anton Skumovič, profesor uni-
verziteti našao se pobudjenim da diskutuje
sa svojim mišljenjem o pitanju da li sud ima
prava da ceni ustavnost zakona, kako je
ono saopšteno u ovom listu u jednoj noti-
ci, — mada g. Skumovič nije našao za po-
trebno da pristupuje mom predavanju.
Na stranu to, što nije običaj u nauci da
neko vodi diskusiju na osnovu jedne noti-
ce o predavanju, i meni nije poznat nijed-
an takav slučaj. Ali ja ne razumem kako
je g. Skumovič mogao da se izlaže riziku
da polemike sa mišljenjem koje eventual-
no ne postoji i koje niko ne zastupa. Izve-
štač u dnevnom listu, makar i stručno li-
ce, daje samo stvari od interesa za širu
publiku i na način pristupačan za nju, ne
daje strogo naučno formulisanje i zapostav-
lja argumentaciju. Medjutim, formulisanje
i argumentacija su bitno u nauci, a naro-
čito kad se pitanje tretira u cilju da se
kritički postavi i fondira, kao što je slu-
čaj sa mnom, i to u tolikoj meri, da mi je
u najbolju ruku tek u drugom redu stalo do
zaključka u jednom ili drugom smislu.

Kad se uzme u obzir da ja pitanje ni-
sam ni tretirao sa pravopolitičkog gledi-
šta (de lege ferenda), kao ni sa gledišta
tehnike, onda ja nemam šta odgovarati
prof. Skumoviču. Jer argumenti, s kojima
on polemike, nisu moji: u to će se ko-
verirati sam prof. Skumovič, kad bude po-
čitao moju raspravu, koja je poslata još
pre njegove polemike u beogradski Arhiv
za pravno i društvene nauke. Ali, kad je
g. prof. Skumovič našao za potrebno da
diskutira na osnovu jedne pretpostavke o
mojim prvim argumentima, ja imam prava
da diskutiram s njegovim argumentima
koje sam pročitao u njegovom sopstvenom
članku. No to ću uraditi u jednom struč-
nom listu i pred stručnom publikom, i
onda ću dokazati da nijedan njegov argu-
ment nije dobar. G. prof. Skumovič je do-
kazivao da gledište, po kome sud ima prava
da ceni ustavnost zakona, vodi apsurd-
nim konsekvencama. Od toga bi imali da
se u stvari brane najveći francuski autori-
teti (Jéze, Duguit, Haurion), jer oni čak
nisu ni predviđali da se može govoriti o
apsurdnim konsekvencama takvog gledi-
šta. Medjutim, što se tiče mene, ja sam
razvijao gledište dokle se prostire i može
prostrirati sudska kontrola, i razume se, da

takvi apsurdni ne mogu uopšte da na-
staju. Napominjem da su francuski teksto-
vi takvi, da jedan veliki francuski pisac,
profesor Zéz, smatra da oni »kategorično-
i imperativno« odredjuju da sud nema
prava da ceni ustavnost zakona. Ali to
nije sprečilo da drugi još veći pisac sma-
tra da oni sasvim drugo znače, — drugo
nego što su svi sudovi decenijama i čak
čitavo stoleće mislili. To je profesor Du-
guit, jedan od najvećih svetskih pravnik-
a.

Radi orijentacije publike, koja je pra-
titi izlaganje g. Skumoviča, napominjem
sledeće stvari. Takvo pitanje se danas u
nauci ne raspravlja samo na osnovu tek-
stova, a već na osnovu njih u vezi sa osnov-
nim pravnim principima (tako da, između
ostalog, diskutira ima smisla samo u
stručnim listovima i kad se dobro pozna-
je orijentacija moderne nauke). Najveći
pravni autoriteti, naročito u Francuskoj,
zahtevaju da sudovi cene ustavnost zakona
u ime što veće zakonitosti i veće prav-
ne sigurnosti, i idu dotle da gledaju stra-
šan greh protiv Prava, kad se sudovima
ne da takvo pravo koje im, po nekima od
njih, »po prirodi« pripada. U Sev. Ameri-
koj Uniji pokušaji da se sudovima odzme
takvo pravo nemaju nikakvog izgleda na
uspeh — po zaključima jednog francuskog
pisca (Lamberta), čije se delo danas u
Francuskoj smatra kao najkompetentnije o
tom pitanju.

Što se tiče bojazni prof. Skumoviča
da naši sudovi neće pružiti dovoljno garan-
tije, reći ću samo toliko. Prvo, takva bojaz-
an je nepotreban iz prostog razloga, što
se jednim običnim zakonom može uvesti
obavezna kontrola vrhovnog. Kasacionog
Suda koji ima da bude, po Vidovdanskem
ustavu, jedan jedini za celu zemlju, — ma-
da ima i drugih boljih sredstava za to (spe-
cijalni ustavni sud, kao n. pr. u Čehoslo-
vačkoj, Nemačkoj, Austriji — novim po-
slatim ustavima). Drugo, meni je kao čove-
ku rođenom i vaspitanom u predratnoj
Srbiji teško moglo pasti na pamet da po-
sumnjam u sudove. G. Skumovič je rekao
indirektno tešku reč o našem sudstvu, da
ne kažem optužbu. Jer, kao što je pozna-
to, optuženje je u nauci da su sudovi
kao nepolitički organi sigurniji čuvari
ustava. Ja ne verujem da g. Skumovič ima
prava. Ali naše sudije sada imaju reč, i
neka mu oni odgovore.

Mislim da je time završeno moje ob-

jašnjenje sa prof. Skumovičem u dnevnom
listu. Diskusiju o njegovim argumentima
mogu voditi samo u stručnom listu. U stva-
ri to je suvišno, — jer sve, što sam imao
reći, rekao sam u svom predavanju i rekao
sam tako i toliko, da su unapred predvi-
đeni i pobijeni argumenti kakve daje prof.
Skumovič i naročito, jer sam rekao da re-
šenje pitanja zavisi i od metoda interpre-
tacije tako da može imati smisla i rešenje
da sud nema prava da ceni ustavnost.

PS. Što se tiče članka g. dr. I. B. g.
dr. I. B. ne može biti pravnik već bez sum-
nje filozof, zaveden jednom filozofskom
netatnom (i zamagljenom) koncepcijom.
Ako je slučajno pravnik, neka to objavi u
kakvom stručnom listu.

Dr. Gjorgje Taski.

*) S tem zaključujemo razpravu o tem
vprašanju v našem listu, ker spada nadalj-
nja diskusija pač samo v strokovno glasi-
lo. Uredništvo.

Zagonetni umor v Studencih pri Mariboru. Nova odkritja.

Skrivnostni umor v Studencih pri Ma-
riboru, o katerem smo poročali v soboto, se
polagoma razjasnjuje. Tako uvedena stro-
ga preiskava s strani orožništva, je prinesla
na dan odkritja, ki prinašajo umor v popo-
lnem drugi luči. Dočim je v soboto jutraj
v splošnem še prevladovalo mnenje, da je
nenadoma izginuli čevljar Mikl svojo ženo
in svojega otroka umoril, je bilo še tekom
dneva ugotovljeno, da gre za navaden ro-
parski umor, čigar žrtve nista postala samo
Miklova in njen otrok, temveč tudi čevljar
Mikl sam.

V soboto popoldne ob 15. je odšla so-
dna komisija na kraj zločina in ugotovila de-
janski stan. Miklova, čije truplo je bilo ka-
sneje prepeljano v mrtvašnico in tam ob-
ducirano, je ležala na tleh z razbito črepinjo
in obrazom obrnjenim v tla. V stanovanju
je vladal največji nered in keke, ko so bili
vsi prostori natančno preiskani, se je našlo
v postelji truplo petletnega otroka, ki je
imel na glavi zijočo rano. Ugotovljeno je,
da je iz stanovanja izginila blagajna, čije
vsebine ni znana, dalje so bile odnečene
številne obleke in glasovi izpovedi pomoč-
nikov okoli 15 parov čevljev. V omari za
obleke se je našlo 3000 Din gotovine, kate-
rih roparji niso našli. Te ugotovitve so do-
vedle oblasti do suma, da gre za navaden
roparski umor. Preiskava je bila tudi toza-

devno usmerjena. Kakor smo že poročali sta
prišla kritičnega večera približno okoli pol
19. dva neznanca v stanovanje Mikla
in sta kmalu nato odšla, noseč seboj večje
zavoje in napolnjen nabrtnik. Obstaja sum,
da sta bila oba moška tihotapca, ki sta ver-
jetno Mikla zvalila na prosto, in ga na ka-
kem skritem kraju umorila in nato vrgla v
Dravo. Očividno sta tihotapca vedela, da
ima Mikl, ki je bil splošno znan kot imovit
človek, doma večje zneske denarja.

Dve uri po odhodu obeh neznancev z
Miklom, sta se oba tujca zopet vrnili v
čevljarjevo stanovanje in kakor pripovedu-
jejo priče, je nastal med obema in čevlja-
rjevo soprogo hud prepir. Sosedje so bili na-
javljeni na take prepire pri Miklovih so me-
nili, da se oba zakonca prepirata med seboj
in niso prepri posvečali večje pažnje. Čul
se je tudi krik otroka, kmalu zatem pa je
zavladal v hiši popolni mir. Dalje izpove-
dujejo nekateri pasanti, da so videli dva
moška, ki sta šla v smeri proti kolodvoru.
Eden od teh je bil velik, močne postave
ter je nosil črno suknjo, drugi, ki je šel par
korakov za njim, je bil manjši in šibkejši
postave. Zatrjuje se, da je manjši nesel dva
velika zavoja in da je imel nabasan nabrt-
nik. Vsekakor o obeh neznancah dosedaj še
ni nobenega sledu. — Včeraj so bile po Ma-
riboru razširjene vesti, da se je truplo izgi-
nulega čevljarja Mikla našlo v gozdu ob
Dravi. Kakor je ugotovljeno, ta vest ne od-
govarja resnici. Preiskava zagonetnega
umora se nadaljuje.

Brzna vlomilska tolpa v Kranju. Več izvedenih in en poskušen vlom.

Več izvedenih in en poskušen vlom.
Velike tovarne na Gasteju pod Kra-
njem so znatno spremenile in dvignile ško-
lo in tudi življenje Kranja. Prinesle so do-
kaj dobrega, pa seveda tudi slabo ni izo-
stalo.

Kjer so tovarne, tam je tudi več ljud-
stva, ki pride na delo po kupčiji in tudi z
drugimi nameni.

Tako je tudi v Kranju; poleg vsega do-
brega so se pojavili tudi svedrovi, ki so
posvetili prvo pozornost tistim krajem, kjer
so pričakovali, da bo najboljši plen. V noči
od sobote na nedeljo so vlomili v prostore
filijalke »Jadranske banke« v Kranju. Ko
je prišel v nedeljo jutraj bančni sluga v
banko, je opazil precejšen nered. Pulti, sto-
li in nekaj druge opreme je bilo premak-
njene, velika blagajna sistema »Wertheim«
pa na enem mestu navrtana, na drugem pa

nasekana in sicer s prav modernim vlomil-
skim orodjem, s takozvanim »piedi porco«.

Sluga se ni mogel dosu načuditi, kako
so storili mogli v bančne prostore, ker so
bila vrata dobro zaklenjena in tudi na ok-
nih ni bilo sledov vлома. Komaj pa je stop-
pil v sosedno dirigentovo pisarno, mu je
bilo vse jasno. Pod dirigentovo sobo je
klet s precej visokim oknom, katero sega
do tlesnih tal dirigentove sobe. Svedrovi
so na nepojasnen način prišli v klet, dvig-
nili nad oknom lesena tla in tako dospeli
v dirigentovo pisarno, od tam pa v so-
sedne bančne prostore. Vlomilcem so mo-
rale biti razmere dobro znane. Pač pa je
po uporabljenem orodju sklepali, da je bi-
la mešana družba, sestojela iz tujcev in
domaćinov. V sled ne posebno strokovna-
ško započeta posla niso svedrovi prišli
do pravega plena. Vrnivši se skozi klet, pa
so se hoteli izumovati vsaj malo odkodo-
vati za svoj trud in so zato odnesli dve
steklenici malinovca. Isto noč pa je bilo
vlomljeno pri gostilničarjih Kumru in Je-
lenu. Pri prvem so vlomili v shrambo, od-
nesli nekaj slanine in več drugih manjših
predmetov, pri gostilničarju Jelenu pa so
odnesli tam stanujočemu lesnemu prakti-
kantu Antonu Miklavčiču eno obleko, de-
žni plašč in 250 Din v gotovini. Uzmovljen
so na sledu, dobili so na bančni opravi
prav dobre odtiske hudodelskih prstov.

za gospe neobhodno potreben

• Maslo in mleko namesto alkohola.
Amerikanski kmetijski departament poroča,
da se je v prvih 9 mesecih tek. leta povzelo
50 milijonov funtov več masla kakor pa v
enakem času lanskega leta. Od tega pride
na račun prebivalstva narasčaja samo 18
milijonov. Tudi konzum mleka je naraslel.
»Suhi« Amerikanece pije danes 33 galon na
pram 43 galonov leta 1920. (1 galon je enak
3785 litrov v Ameriki).

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
JOSIP ZUPANČIČ.

Pisalni stroji, potrebštine
mekanična delavnica
3591 (popravilnica)
L. BARAGA, Ljubljana,
Selenburgova ulica 6.

Obnovite
naročnino!

Na debelo!

Slavna družba se opozarja, da se dobe slaščice in čajno pe-
civo iz najboljšega izdelka po najnižji ceni samo pri Prvi slov.
ekspozitni **RUDOLF RISCHOF**,
Rožna dolina 233. — Dostavljam in na zahtevo cenjenih na-
ročil grem tudi na dom. Točna pošteba!

Izšla sta oba dela
Poslednji dnevi Pompejev
eden najbolj znamenitih romanov svetovne literature
I. del (355 strani) broš. Din 30.— vez. 36.—
II. del (280 strani) broš. Din 26.— vez. 32.—
Naročila sprejema:
ZVEZNA KNJIGARNA,
Ljubljana, Marijin trg št. 8. 7646

Primeren prostor

za snažno industrijo, najmanje ca. 200 m² velik, z vodno silo pri-
bližno 40 HP, blizu večjega kraja, kjer so na razpolago ženske moči,

so vzame v najem.
Ponudbe pod »Industrija 7585« na upravo Slov. Naroda.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodni-
kom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je na-
ša srčno ljubljen sestra, sestrična, teta, gospodična
DORICA ŽAGAR
uradnica tiskarne M. Fuhrman, Sunja
v soboto, dne 6. t. m. po kratki mučni bolezni pre-
minula. Zemeljski ostanki predrage sestrice so bili
prepeljani iz Sunje v Zagreb in tam v ponedeljek
na Mirogoj bili zakopani.
Petrinja, dne 11. decembra 1924.
Janko, Frano, Stanko, Lejzek, Ciril, bra-
tje. — Milka Sivoč, trgovka, Ivanka Prose-
nik, soproga profesorja, Jozica Žagar, Mari-
on Žagar, sestre. 7617

Specijalno
151 T emajliranje
dvokoles v ognju

kakor tudi razne kovinske
predmete, napisne table, po-
stelje, mize, stole itd. Izvr-
šujem vsa pleskarska, ličar-
ska, sobo- in črkošlikarska
dela po zelo ugodnih cenah.

Frano Zekel,
Celovška cesta 63
Zg. Siska (poleg mitnice)

Primarij
dr. Mirko Čerňič
specijalist za kirurgije
v Mariboru
se je preselil v ordinira
o 14. do 16. ure na Trgu
Svobode št. 6 I. nadstropje.
Telefon št. 358 — nasproti
Grajski kleti. 7611

7 vagona
rabljenih tračnic, 65 mm
visoke, 7 kg profila sa sit-
nim priborom, i rabljene
kolvo slogo v bespri-
kornom stanju, može odmah
da isporuču, uz najnižju cijenu
ALAT, d. d. Zagreb
Gajeva ulica 59. 7647

Nudim lasne obroke
vpletke (kile), barvanje las z
»L' Oreal Hanc«
M. PODKRAJSEK,
iztizer za dame in gospe,
Sv. Petra cesta 32 1965

**Javno usmena lici-
tacija automobila**
Odobrenjem Gosp. Ministra Vojake i Mornarice A. A. Br.
12988 od 11. IX. tek. godine vršice se na dan 20. januara 1925 u
11. časova, II. javna usmena licitacija za prodaju starih automobila
III. kategorije kod Dravske Artiljerijske Radionice u Ljubljani i to:
16 tovarnih automobila (Marta, Böss ng), 9 traktora (Gräf i Stiff),
3 običnih traktora Fiat, 99 automobila (Mercedes, 80-sig. Marta,
Gräf i Stiff, Daimler, Praga, Seuer, Spa, Laurin-Klement, Nessel-
dorfer, Wal, Raba, Isotti, Puch, Minerva i Benz), 80 prikolica (Ra-
ba, Pavesi-Tolotti, Nesseldorfer, Fiat, Gräf i Stiff, Daimler, Büsing,
i Perli).
Ako licitacija ovog dana ne bude završena, produžuje se ista
21. 22. i 23. januara 1925. Propisna kaucija od prodajne cene 5%,
za inostrance 10%. Uslovi mogu se videti svaki radni dan u Drav-
skoj Artiljerijskoj Radionici u Ljubljani. 7615

Za govore uprave
naj se prikaži
i dinar. Pletenje se
vnosprel.

MALI OGLASI

Cena malih oglasa
vsaka beseda
50 para. — Najmanje
pa Din 5.—

Prodaj
Proda se prstan
z lepim briljantom.
— Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 7645

Klaviir,
zelo dobro ohranjen, se
za 5000 Din takoj proda.
— Vidmar, Ljubljana, Sv.
Jakoba trg 5. 7620

Maslac
u svako količini kg po
55 Din razšilje pouze-
će — Mljekarska udru-
ga, Virovitica, Slavonija. 7621

Motorno kolo
»Douglase«, v skoro no-
vem stanju, se po zelo
ugodni ceni proda.
— Henrik Kenda, Ljubljana. 7564

50 novih sodov,
120 do 140 L iz klanega
hrastovca leca, prodam.
— Ponudbe z navedbo
najvišje cene na upravo
»Slov. Naroda« pod »So-
lino delo/7616a.

Hotelska zgrada
sa krasnim parketiranim
sobama. Ilicnom prilikom
za restauraciju, kavani i
vrt. sve u novom stanju,
u dobro posjećenom ku-
palistu Hrvatskog Zago-
ra, u kojem je vrlo po-
trebno veće svratište, sa
elegančnom i modernom
restauracijom — prodaje
Agentura »Intermissore«,
Zagreb. Samostanska uli-
ca br. 9. Tel. 21—64. 7583

Stanovanja
Dve prazni sobi
v pritličju ali prvem na-
dstopju v sredini mesta
išče mirna stranka v Se-
lenburgovi, Prešernovi,
Frančiškanski ulici. Du-
pajski cesti, Marjinem ali
Kongresnem trgu. — Na-
slov pove uprava »Slov.
Naroda«. 7643

Stanovanje
v Ljubljani ali na per-
iferiji, obstoječe iz treh
sob in pritlikin iščem.
Plačam ev. enoletno na-
slov pove uprava »Slov.
Naroda«. 7640

Trgovski objekt
na najbolj prometni cesti
v Ljubljani, obstoječ iz
enonadstopne trgovske
ter nadstropne stanovanjske
hiše in pritlične hiše za
pisarne, poleg vrt — se
prodaja. Objekt meji na
dve prometni ulici.
— Realiteta pisarna H.
Privšek, Ljubljana, So-
dna ulica 5, pritličje. 7639

Nepremičnine
Punčke popravljaj
točno »Klinika za punčke«
Ljubljana, Nunska ulica
19, II. nadstropje. 7618

**Slike za
legitimacije**
izdeluje naihitreje foto-
graf HUGON HIBSER,
Ljubljana, Valvazorjev
trg št. 7. 7553

Perje,
kokošje, račje in gosje,
puh, oddaja vsako mno-
žino po zmerni ceni —
trgovka E. Vajda, Čako-
vec 52/T

Okraske
za božično drevo, svečke,
božične in novoletne raz-
glednice najceneje v ve-
liki izbiri. — Ivan Baho-
vec Ljubljana, Sv. Jakob-
ba trg 7. 150/T

Izjava.
Podpisani izjavljam, da
odklanam vsako odgo-
vornost in nisem plačnik
za dolgove, ki bi jih do-
lala moja žena, oziroma
moja družina na moje
ime. 7638
IGNACIJ PIRNAT.

Družabnika
za brezkonkurenčno. Ze
vpeljano industrijo za
barve in kemikalije iščem
za najmanj 60.000 Din. —
Pogoj sodelovanje in tr-
govsko reprezentativna
možnost. Podjetje do-
bro aktivno. — Naslov:
H. Privšek, Ljubljana,
Sodna ulica št. 3. 7644

Kuverte
priporoča
Narodna tiskarna

**Božične in
novoletne
razglednice** na drobno
in debelo
priporoča
Narodna knjigarna
Prešernova ulica 7.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.